

reimagine
ranong

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการห้องทดลองนวัตกรรมเชิงนโยบาย ประเด็นการศึกษาการพัฒนาเมือง ตามคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ 346/2561 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและออกแบบกระบวนการจัดทำนโยบายสาธารณะเพื่อการพัฒนาเมืองในรูปแบบใหม่ ที่ตอบสนองตรงกับความต้องการของประชาชนในเมืองและพื้นที่โดยรอบได้อย่างแท้จริง ได้ดำเนินการศึกษารูปแบบและแนวทางการพัฒนาเมืองในพื้นที่ อ.เมือง จ.ระนอง ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2561 - สิงหาคม 2562 โดยการใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ประกอบกับเครื่องมืออื่นๆ อาทิ การวิเคราะห์ภาพอนาคต (scenario analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 54 คน และการทำแบบสอบถามจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 95 คน และการวิเคราะห์สถิติทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ พบว่าปัจจุบันระนองมีความท้าทายในพื้นที่ ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงจากการเกษตรและการประมงเป็น การค้าและบริการ เพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น

ด้านสังคม เมืองระนองมีจำนวนประชากรแฝงมากถึงประมาณ 2 แสนกว่าคน ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวนประชากรของเมืองระนองที่มีจำนวน 177,089 แสนคน นอกจากนี้โครงสร้างประชากรเมืองระนองได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว

ด้านสิ่งแวดล้อม ผลจากการที่มีจำนวนประชากรแฝงจำนวนมากสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของเมืองระนอง โดยมีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนและป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อการอยู่อาศัยและทำกิน ประกอบกับปัญหาขยะล้นเมืองและการทิ้งขยะลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

โครงสร้างพื้นฐาน จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับจำนวนประชากรแฝงจำนวนมากของเมือง ส่งผลให้การให้บริการด้านการขนส่งสาธารณะไม่ครอบคลุม และการบริการทางการแพทย์ทั้งโรงพยาบาลและบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ

จากความท้าทายดังกล่าว ชาวระนองต้องการให้พัฒนาระนองซึ่งมีจุดเด่นด้านธรรมชาติที่ยังสมบูรณ์ อาทิ ป่าชายเลน RAMSAR Site ป่าสงวน บ่อน้ำแร่ ภูเขา น้ำตก แม่น้ำ และทะเลอันดามัน ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งดังกล่าวในการต่อยอดและเพิ่มมูลค่าให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พัฒนาเมืองระนองให้เป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ เพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจศึกษาธรรมชาติ และกลุ่มที่ต้องการมาพักผ่อน ทำกายภาพบำบัด จนถึงมาเกษียณอายุ โดยคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการจัดทำแนวทางการดำเนินงานขั้นต่อไป เพื่อส่งต่อการปฏิบัติให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สร้างโอกาสในการพัฒนาเมืองระนองจากข้อจำกัดของสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ
2. สร้างพันธมิตรในการบริหารจัดการเมืองระนองระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และประชาชน
3. ส่งเสริมสถาบันการศึกษาในระนองและพื้นที่ใกล้เคียงในการศึกษาวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสมุนไพร เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ใช้วัตถุดิบและภูมิปัญญาของท้องถิ่น นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาเหล่านี้ต้องผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและธุรกิจในระนองได้อย่างเพียงพอ
4. ส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์ของการท่องเที่ยวในระนอง เพื่อให้ธุรกิจต่างๆ มีความร่วมมือ เกื้อหนุน เชื่อมโยงและเสริมกิจการซึ่งกันและกันอย่างครบวงจร (Commonality and Complementary) และก่อให้เกิดเป็นพลังของเครือข่ายธุรกิจท่องเที่ยวในระนองที่มีความหลากหลายและเข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

คณะผู้จัดทำรายงาน

1. นางสาวชนกช ชสีธณญ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
2. นายนิชศีล ตันติเวชกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
3. นางสาวเอมอร พฤกษ์สุริยา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
4. นายประลองพล ประสงค์พร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
5. นายกัมปนาท คล้ายสุบรรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ปฏิบัติการ
6. นางสาวพรณิสา นิรัตติวงศกรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ปฏิบัติการ
7. นายธนกฤต วงศ์พานิช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ปฏิบัติการ

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	3
คณะผู้จัดทำรายงาน	4
สารบัญ	5
ความเป็นมาของโครงการ	6
วัตถุประสงค์ของโครงการ	6
คำถามวิจัย (Research Questions)	6
ความสำคัญของการพัฒนาเมือง	7
กระบวนการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้	10
Design Thinking กับการพัฒนาเมือง	10
ขั้นตอนการทำงาน	11
Ranong's Persona	15
คนระนองพูดว่าอะไร	16
สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	18
สร้างหลักการพัฒนาเมืองระนอง	20
สร้างภาพอนาคต (Scenario Analysis)	22
ภาพอนาคตแบบ Infographic	23
แบบสอบถามความเห็นต่อภาพอนาคต	26
ผลจากแบบสอบถาม	28
ภาพอนาคตที่ปรับปรุงแล้ว	29
สร้างแนวทางการพัฒนาเมืองระนอง	30
แนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป	31
ตัวอย่างโครงการทดลอง	32

ความเป็นมาของโครงการ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีคำสั่งที่ 346/2561 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนานวัตกรรมเชิงนโยบาย คณะทำงานฯ โดยตามมติที่ประชุมผู้บริหารร่วมกับ ผอ. สำนักของ สศช. เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2561 เห็นชอบในหลักการเรื่องการพัฒนาและออกแบบกระบวนการจัดทำนโยบายสาธารณะเพื่อการพัฒนาประเทศรูปแบบใหม่ โดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) หรือเครื่องมืออื่นๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนา และออกแบบนโยบายที่ตอบสนอง ตรงกับความต้องการของประชาชน ได้อย่างแท้จริง และสามารถรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการศึกษา ออกแบบ และจัดทำนโยบายสาธารณะรูปแบบใหม่ของ สศช. โดยใช้เครื่องมือใหม่ๆ ที่เป็นนวัตกรรมของการทำนโยบายและการวิเคราะห์เชิงข้อมูลและหลักฐาน (data analytics) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลที่เป็นรูปธรรมชัดเจน สศช. จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนานวัตกรรมเชิงนโยบาย จำนวน 4 คณะประกอบด้วย

1. คณะทำงานศึกษาประเด็นอาชีพในอนาคต
2. คณะทำงานศึกษาประเด็นการพัฒนาเมือง
3. คณะทำงานศึกษาประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำ
4. คณะทำงานศึกษาประเด็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วัตถุประสงค์ของโครงการ

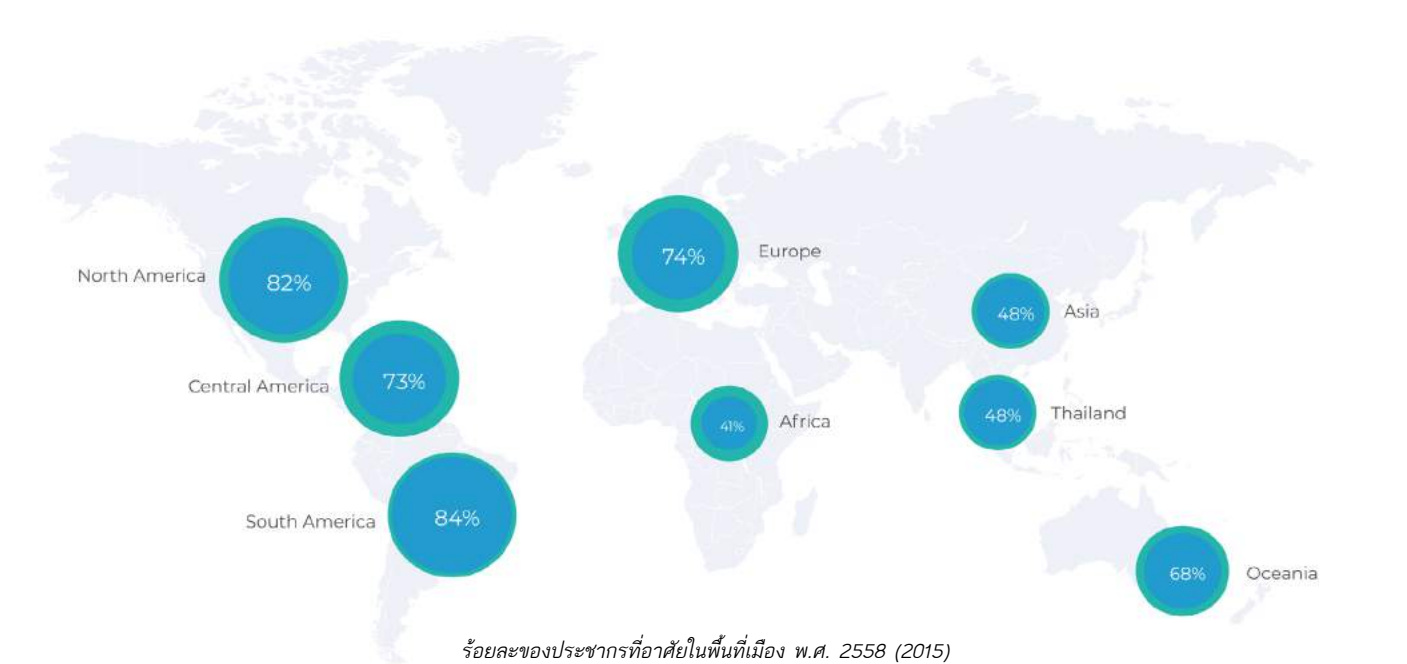
คณะทำงานศึกษาประเด็นการพัฒนาเมืองมุ่งเน้นการค้นหารอบการพัฒนาเมืองที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน มีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาระดับประเทศ อีกทั้งสามารถรองรับบริบทความเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับโลกได้อย่างเหมาะสม

คำถามวิจัย (Research Questions)

พื้นที่เมืองระนองมีความต้องการที่จะพัฒนาเมืองอย่างไร และเราจะสามารถนำเครื่องมือการพัฒนาเมืองที่มีอยู่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ให้ตอบโจทย์ความต้องการในการพัฒนานี้ได้อย่างไร

ความสำคัญของการพัฒนาเมือง

ความเป็นเมือง (Urbanization) หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงจากชนบทมาเป็นเมือง วัดได้จากการที่ประชากรมีแนวโน้มอาศัยอยู่ในเมืองมากขึ้นรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพจากพื้นที่ชนบทเป็นพื้นที่เมืองเป็นแนวโน้มสำคัญของโลก (Megatrend) จากสถิติขององค์การสหประชาชาติ ประชากรเมืองมีมากกว่าประชากรชนบทเป็นครั้งแรกของโลกในปี 2550 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 68 ภายในปี 2593 อีกทั้งเป็นปรากฏการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นจริง และผลกระทบต่อเศรษฐกิจสูงสุดเมื่อเทียบกับแนวโน้มสำคัญอื่นๆ (Frost & Sullivan, 2014) ภายในปี 2573 เศรษฐกิจโลกร้อยละ 61 จะมาจากกิจกรรมในเมืองใหญ่ 750 เมืองหรือร้อยละ 22 ของจำนวนเมืองในโลก (EY, 2015) โดยเฉพาะเมืองในประเทศกำลังพัฒนาจะเป็นเครื่องจักรสำคัญในการผลักดันกิจกรรมทางเศรษฐกิจในอนาคต (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2018)

ร้อยละของประชากรที่อาศัยในพื้นที่เมือง พ.ศ. 2558 (2015)
และคาดการณ์ร้อยละของประชากรที่อาศัยในพื้นที่เมือง พ.ศ. 2593 (2050) (UN DESA, 2018)

พื้นที่	ความเป็นเมือง (ร้อยละ)						
	2553	2558	2563	2568	2573	2578	2583
ประเทศ	43.4	50.4	57.2	63.2	68.0	71.6	74.3
กรุงเทพมหานคร	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ปริมณฑล	58.2	64.1	69.3	73.7	77.4	80.2	82.2
ภาคกลาง	39.0	47.2	54.5	60.4	64.8	67.9	70.1
ภาคตะวันออก	46.1	55.2	63.4	70.2	75.3	79.1	81.6
ภาคตะวันตก	33.7	38.4	43.3	47.9	51.8	54.9	57.1
ภาคเหนือ	32.3	39.3	46.7	53.7	59.6	64.2	67.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	29.8	39.2	48.5	56.3	62.3	66.5	69.2
ภาคใต้	31.3	36.0	41.6	47.5	53.2	58.1	62.1

คาดการณ์ร้อยละของประชากรที่อาศัยในพื้นที่เมืองของประเทศไทย (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ม.มหิดล)

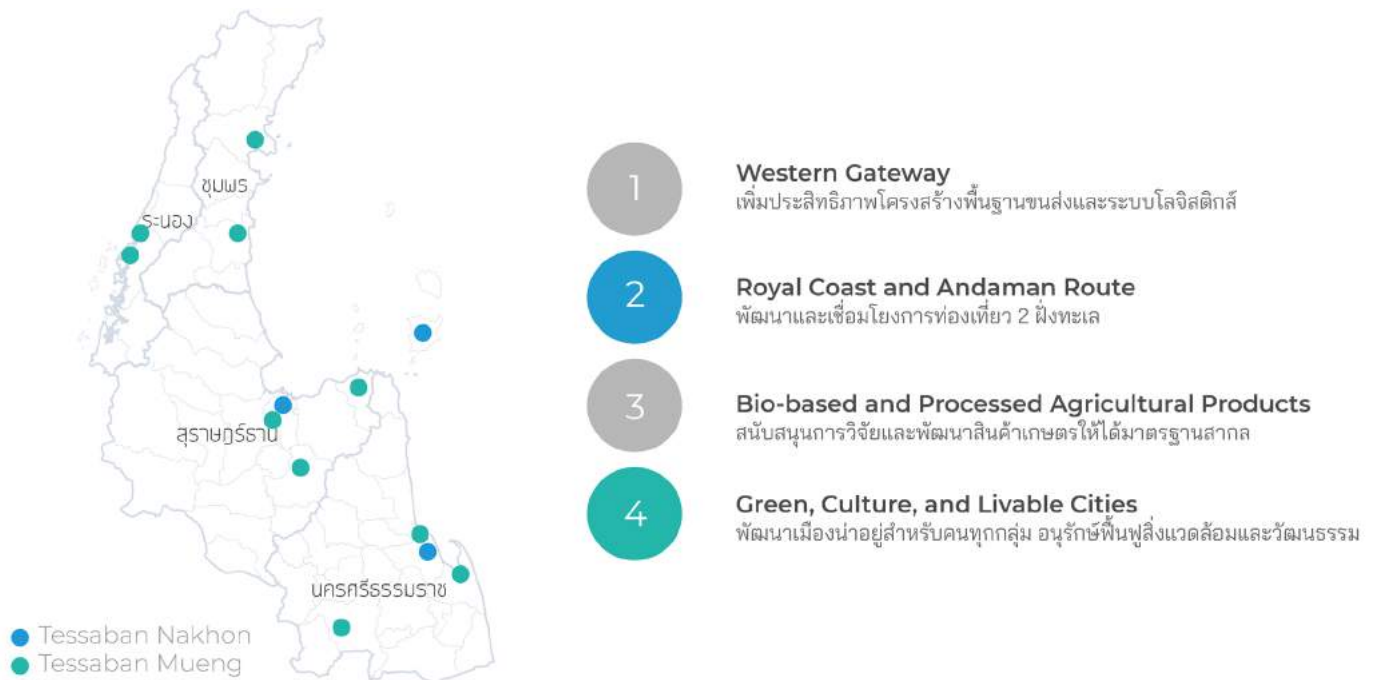
โอกาสเกิดและขนาดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกของแนวโน้มสำคัญ (Megatrends) (Frost & Sullivan, 2014)

นอกจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจความเป็นเมืองยังก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆ อาทิ การออกแบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ การใช้ที่ดิน สิ่งแวดล้อม รวมถึงวิถีชีวิตของประชาชน

ประเทศไทยซึ่งมีความเป็นเมืองมากขึ้นตามแนวโน้มโลกมีสัดส่วนประชากรเมืองมากกว่าประชากรชนบทเป็นครั้งแรกในปี 2557 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 74 ภายในปี 2583 (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล) จึงมีความจำเป็นในการศึกษาปรากฏการณ์ความเป็นเมืองเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเมืองให้สามารถส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยมีความน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยยังคงสามารถรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อัตลักษณ์ และวัฒนธรรมในพื้นที่ได้

พื้นที่ศึกษาและกรอบการพัฒนา SEC

สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีในคราวการประชุม ณ จังหวัดชุมพร เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2561 ได้กำหนดให้มีการพัฒนาจังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช ในรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน (Southern Economic Corridor: SEC) และกำหนดกรอบการพัฒนาพื้นที่ 4 กรอบ ได้แก่

งานศึกษาห้องทดลองนวัตกรรมนโยบายประเด็นการพัฒนาเมืองจึงได้เลือกอำเภอเมือง จังหวัดระนองเป็นพื้นที่ศึกษาเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีบริบท ศักยภาพ และความท้าทายที่น่าสนใจในมิติต่างๆ ดังนี้

- ด้านประวัติศาสตร์** ระนองมีเป็นเมืองเดิมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 จึงมีมรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรมหลายแห่ง และได้รับการประกาศเป็นเขตพื้นที่เมืองเก่าระนองตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2560
- ด้านวัฒนธรรม** เนื่องจากเป็นเมืองชายแดนจึงเป็นเมืองที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม เช่น ไทย จีน พม่า
- ด้านเศรษฐกิจ** เศรษฐกิจหลักของจังหวัด ได้แก่ เกษตรกรรม (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และสวนผลไม้) และการประมง คิดเป็นร้อยละ 39 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แต่ปัจจุบันได้รับการประกาศให้เป็นเมืองรองด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวระนองจึงเริ่มเป็นที่รู้จักและเป็นที่นิยมมากขึ้น
- ด้านสิ่งแวดล้อม** เป็นเมืองที่มีป่าไม้สมบูรณ์เป็นอันดับต้นๆของประเทศไทย โดยมีพื้นที่ป่าไม้ทั้งสิ้น 1,162,945 ไร่
- ด้านความเป็นเมือง** ภาวใต้ของประเทศไทยมีแนวโน้มมีความเป็นเมืองมากขึ้น สอดคล้องกับแนวโน้มของประเทศและของโลก คาดการณ์ว่าประชากรภาคใต้ร้อยละ 50 จะอาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองภายในปี 2573 และจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 62 ในปี 2583 คณะทำงานฯ จึงเลือกพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดระนองเป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากมีความเป็นเมืองมากที่สุดในจังหวัด เป็นที่ตั้งของเทศบาลเมืองระนอง เทศบาลเมืองบางริ้น และชุมชนเกาะพยาม

งานศึกษาห้องทดลองนวัตกรรมนโยบาย ประเด็นการพัฒนาเมือง จึงได้มุ่งเป้าตอบโจทย์การพัฒนารอบที่ 2 การพัฒนาประตูสู่การท่องเที่ยวอ่าวไทยและอันดามัน และกรอบที่ 4 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมวัฒนธรรมและการพัฒนาเมืองน่าอยู่ โดยเน้นการค้นหาแนวทางเพื่อพัฒนาเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม ที่เอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม และค้นหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลกับพื้นที่ตอนในเพื่อกระจายตัวนักท่องเที่ยวจากพื้นที่ชายฝั่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีศักยภาพ โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูลพื้นฐานเมืองระนอง

ระนองเป็นจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้ มีพื้นที่ประมาณ 2,141,250 ไร่ พื้นที่ติดต่อกับทางตะวันออกติดกับจังหวัดชุมพร ทางใต้ติดกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดพังงา ทางตะวันตกติดกับประเทศพม่าและทะเลอันดามัน มีลักษณะพื้นที่เรียวและแคบ มีความยาว 169 กิโลเมตรและมีความแคบในบริเวณอำเภอกระบุรีเพียง 9 กิโลเมตร สภาพภูมิประเทศของระนองประกอบด้วยภูเขาสูงในทางทิศตะวันออกและลาดลงสู่ทะเลอันดามันในทางทิศตะวันตก มีแม่น้ำและคลองสำคัญหลายสาย อาทิ แม่น้ำกระบุรี คลองลำเลียง และคลองปากจั่น และมีภูเขาสูงสุดคือ ภูเขาพ่อตาโง้งโดง อ.กะเปอร์ ความสูง 975ม. ด้านสภาพภูมิอากาศ จังหวัดระนองมีฝนตกชุกประมาณ 8 เดือน และฝนแล้งเพียง 4 เดือน จึงได้ชื่อว่าเป็นเมือง "ฝนแปด แดดสี่" เนื่องจากอยู่ติดกับทะเลอันดามัน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อย่างมาก

ด้านเศรษฐกิจ จังหวัดระนองมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) 26,770 ล้านบาท (พ.ศ.2557) คิดเป็นอันดับที่ 70 ของประเทศ และมี GPP ต่อประชากร 104,517 บาท คิดเป็นอันดับที่ 37 ของประเทศ

ด้านสังคม จังหวัดระนองมีประชากร 177,089 คน (พ.ศ.2557) เป็นจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดของประเทศไทย ร้อยละ 49 อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล รวมถึงมีประชากรแฝงที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านสูงสุดเป็นอันดับที่ 5 ของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2553) ส่วนใหญ่เป็นแรงงานชาวเมียนมาทำอาชีพในภาคเกษตรกรรมและประมง

ด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาเป็นอิสลาม คริสต์ อื่น ๆ

ด้านสิ่งแวดล้อม ระนองมีพื้นที่ป่ารวม 1,162,945 ไร่ หรือ 6.1 ไร่ต่อคน (พ.ศ.2561 คำนวณโดย สศช.) คิดเป็นอันดับที่ 8 ของประเทศ

ด้านการปกครอง จังหวัดระนองแบ่งออกเป็น 5 อำเภอ (อำเภอเมืองระนอง อำเภอละอุ่น อำเภอกระบุรี อำเภอสุราษฎร์ธานี) 30 ตำบล 167 หมู่บ้าน โดยอำเภอเมืองระนอง (พื้นที่ศึกษา) แบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 9 ตำบล ได้แก่ ต.เขานิเวศน์ ต.ราชกรูด ต.หวาง ต.บางรีน ต.ปากน้ำ ต.บางนอน ต.หาดส้มแป้น ต.ทรายแดง และ ต.เกาะพยาม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 11 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองระนอง เทศบาลเมืองบางรีน เทศบาลตำบลหวาง เทศบาลตำบลปากน้ำ เทศบาลตำบลราชกรูด เทศบาลตำบลปากน้ำท่าเรือ เทศบาลตำบลบางนอน องค์การบริหารส่วนตำบลหวาง องค์การบริหารส่วนตำบลหาดส้มแป้น องค์การบริหารส่วนตำบลทรายแดง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพยาม

GPP

26,770

ล้านบาท (พ.ศ.2557)
เป็นอันดับที่ 70 ของ
ประเทศไทย

GPP Per Capita

104,517

บาท (พ.ศ.2557)
เป็นอันดับที่ 37 ของ
ประเทศไทย

Registered Population

177,089

(พ.ศ.2557) เป็นอันดับที่ 77 ของ
ประเทศไทย

Non Registered Population

200,000

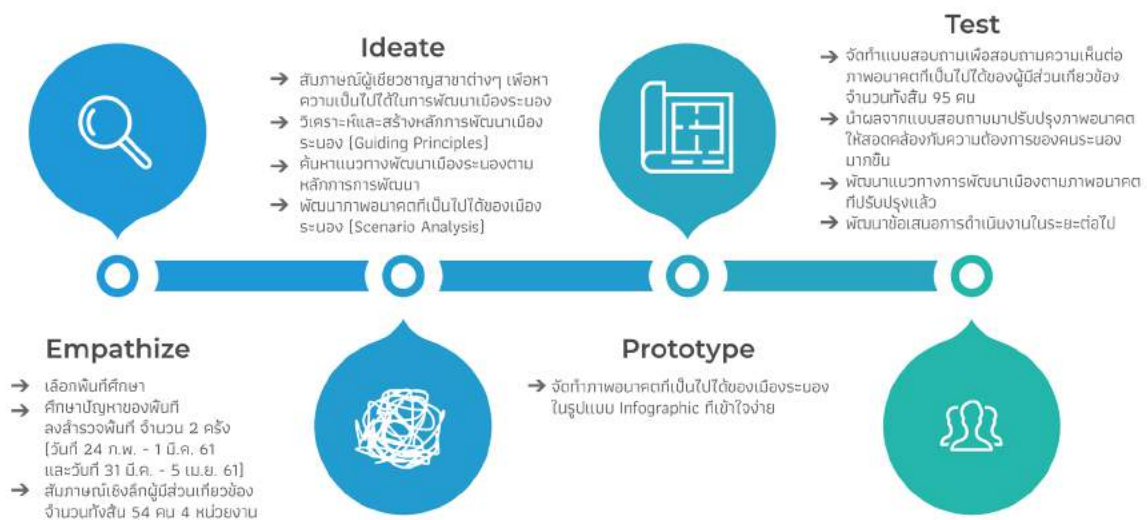
ประชากรแฝงประมาณ
200,000 คน คิดเป็น
จำนวนใกล้เคียงกับ
ประชากรระนอง

กระบวนการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้

เพื่อให้การดำเนินการศึกษา ออกแบบ และจัดทำนโยบายสาธารณะรูปแบบใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม คณะทำงานฯ ได้มีการศึกษาแนวทางการพัฒนาเมืองระนองและคัดเลือกเครื่องมือเพื่อการพัฒนาและออกแบบนโยบายที่สามารถใช้ประกอบกับกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ได้อย่างเหมาะสม อาทิ การวิเคราะห์พยากรณ์แนวโน้ม (Scenario analysis) การจัดทำแผนผังแสดงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder Mapping) และการสำรวจความเห็นผ่านแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นต้น

Design Thinking กับการพัฒนาเมือง

การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนที่เน้นการทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา (pain points) หรือความต้องการในเชิงลึก (deep needs) อย่างถ่องแท้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบวิธีแก้ปัญหที่เป็นนวัตกรรม (Innovative Solutions) โดยอาจเป็นผลิตภัณฑ์ บริการ กระบวนการดำเนินงาน กลยุทธ์ทางธุรกิจ นโยบาย หรือโครงการ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเมืองระนอง ไม่ว่าจะเป็นประชาชน องค์กรทุกภาคส่วน รวมถึงนักท่องเที่ยว ได้อย่างแท้จริงโดยอาศัยการศึกษาปัญหาและความต้องการ รวมถึงการระดมสมองจากกลุ่มคนหลากหลายสาขาที่มีความรู้ ประสบการณ์ และมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย มาใช้ในการสร้างความคิด (Ideate) นำไปสู่การพัฒนาต้นแบบ (Prototype) ของแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือนวัตกรรมซึ่งจะนำมาทำการทดสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทการพัฒนา เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเมืองระนองได้อย่างแท้จริง

ขั้นตอนการทำงาน

คณะทำงานได้ดำเนินการโดยอิงตามขั้นตอนหลักของหลักการคิดเชิงออกแบบ ได้แก่ การทำความเข้าใจปัญหา และผู้ใช้ (Empathy) การค้นหาแนวทางการแก้ปัญหา (Ideate) การสร้างต้นแบบ (Prototype) และการทดสอบเพื่อปรับปรุงต้นแบบให้สมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด (Test) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1

Empathy

เป็นกระบวนการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายอย่างเข้าถึงและถ่องแท้ บนพื้นฐานของการเอาใจเขามาใส่ใจเรา คณะทำงานฯ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ สอบถาม การฟังอย่างลึกซึ้ง ประกอบกับการสังเกตท่าทีปฏิกิริยา ในการรับรู้ถึงความทุกข์ ความคาดหวัง คุณค่า ความต้องการ ความจำเป็น อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ประชาชนเมืองระนอง และนักท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 54 คน นอกจากนี้ คณะทำงานฯ ยังใช้การสอบถามด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อเมืองระนองในมิติต่างๆ ได้แก่ เศรษฐกิจ สาธารณูปการ การให้บริการภาครัฐ แรงงาน สิ่งแวดล้อม มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 95 คน เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจแนวความคิด วิถีชีวิต โดยอาศัยหลักการผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง (User-centered approach) ทำให้เข้าใจปัญหาจากมุมมองของผู้ใช้ หลังจากผ่านขั้นตอนการเรียนรู้และทำความเข้าใจในกลุ่มเป้าหมายแล้ว โดยคณะทำงานฯ นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และระบุถึงประเด็นปัญหาที่แท้จริง โดยการแบ่งกลุ่มข้อมูล (Data Clustering) การสร้างบุคคลสมมติเพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย (Persona) และการระบุความต้องการเบื้องต้น (Deep needs/ Insights) ของแต่ละกลุ่ม

2

Ideate

เป็นการระดมสมอง (Brainstorm) เพื่อหาความคิดใหม่ๆ ให้ได้มากและหลากหลายที่สุด โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์และการคิดนอกกรอบ ซึ่งคณะทำงานฯ ได้ใช้วิธีระดมสมองค้นหาแนวทางการพัฒนาเมืองระนองร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ อาทิ สถาปัตยกรรมและการออกแบบ การพัฒนาเมือง ธุรกิจการท่องเที่ยว ฯลฯ จากนั้นจึงสังเคราะห์และจัดหมวดหมู่โดยใช้กระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาเมืองระนองจากอนาคตที่เป็นไปได้ที่มีหลากหลายรูปแบบ (scenario analysis) เหลือเพียงแนวคิดที่มีความเป็นไปได้ภายใต้ทรัพยากรและงบประมาณ

3

Prototype

เป็นการสร้างแบบจำลองหรือชิ้นงานต้นแบบ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถทดสอบและตั้งคำถามโดยกระตุ้นให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อหาข้อผิดพลาดและเรียนรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงแนวคิดให้ดียิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำแบบจำลองที่สร้างขึ้นมาทดสอบกับผู้ใช้กลุ่มเป้าหมาย คณะทำงานฯ จึงเลือกใช้นำเสนอภาพอนาคตของเมืองระนอง (Ranong's scenarios) ด้วยภาพและ infographics ทำให้สามารถสื่อสารแนวคิดต้นแบบให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีจำนวนมากและหลากหลายได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ

4

Test

เป็นการทดสอบต้นแบบเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลที่ได้มา ถอดบทเรียน และกลับไปค้นหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและพัฒนา ปรับปรุง จนกว่าจะได้นวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายได้ตรงจุดที่สุด คณะทำงานฯ ได้ทดสอบแนวทางการพัฒนาเมืองระนองที่ตอบโจทย์ความต้องการด้วยแบบสอบถามความเห็นต่อภาพอนาคตเมืองระนองที่ได้จัดทำขึ้นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งมาจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวเมืองระนอง จำนวน 95 คน เนื่องจากเป็นวิธีที่ประหยัดและรวดเร็ว และนำความคิดเห็นทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณไปปรับปรุงภาพอนาคตให้สอดคล้องกับแนวความคิดของประชาชนมากที่สุด

การทำความเข้าใจปัญหา

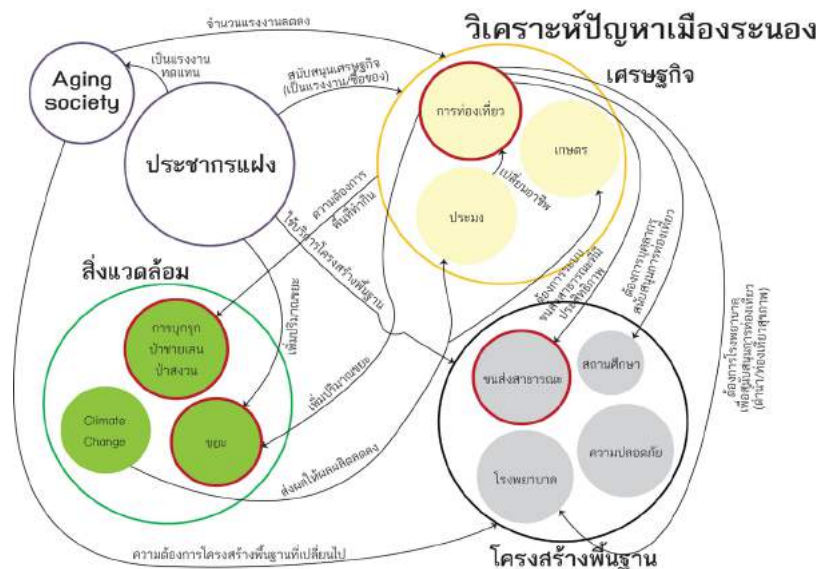
ขั้นตอนแรกของการศึกษาเมืองระนองโดยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เป็นการสร้างความเข้าใจถึงปัญหา และความต้องการของคนในเมืองอย่างลึกซึ้ง หรือที่เรียกว่า Empathize ดังนั้น จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเมือง และการลงพื้นที่เบื้องต้น ทำให้สามารถระบุประเด็นหลักของเมืองได้ออกเป็น 4 ด้าน

ด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงจากการเกษตรและการประมงเป็น การค้าและบริการเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น

ด้านสังคม เมืองระนองมีจำนวนประชากรแฝงมากถึงประมาณ 2 แสนคน ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวนประชากรของเมืองระนองที่มีจำนวน 177,089 คน นอกจากนี้โครงสร้างประชากรเมืองระนองได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว

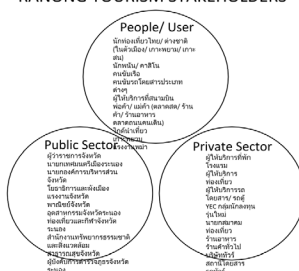
ด้านสิ่งแวดล้อม ผลจากการที่มีจำนวนประชากรแฝงจำนวนมากสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเมืองระนอง โดยมีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนและป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อการอยู่อาศัยและทำกิน ประกอบกับปัญหามลพิษในเมืองและการทิ้งขยะลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

โครงสร้างพื้นฐาน จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับจำนวนประชากรแฝงจำนวนมากของเมือง ส่งผลให้การให้บริการด้านการขนส่งสาธารณะไม่ครอบคลุม และการบริการทางการแพทย์ทั้งโรงพยาบาลและบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาเมืองระนองในเบื้องต้นนี้ แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเป็นกิจกรรมหลักของเมืองในอนาคต และมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นหลักของเมืองในแต่ละด้าน และเพื่อทำการศึกษากิจกรรมท่องเที่ยวเมืองระนอง จึงเริ่มต้นจากการศึกษาผู้มีส่วนได้เสียกับการท่องเที่ยวเมืองระนอง (Stakeholder) โดยได้แบ่งกลุ่ม user เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกได้ออกเป็น 3 ภาคส่วน ดังนี้

RANONG TOURISM STAKEHOLDERS

ภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้แก่ ประชาชนเมืองระนอง นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ เจ้าของร้านค้าและผู้ให้บริการรายย่อยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นต้น

ภาคเอกชน ได้แก่ กลุ่มนักลงทุนรุ่นใหม่ (YEC) โรงแรม รีสอร์ท บริษัททัวร์ สมาคมการท่องเที่ยวเมืองระนอง เป็นต้น

ภาครัฐ ผู้นำและหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรีเมืองระนอง องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นต้น

เมื่อกำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคส่วนต่างๆ แล้ว คณะทำงานฯ จึงได้เดินทางไปจังหวัดระนองเพื่อศึกษาสภาพจริงของพื้นที่ และเพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่กำหนดไว้ เพื่อเจาะลึกปัญหาของเมืองระนองจากมุมมอง ของคนในพื้นที่ คณะทำงานฯ ทำการสัมภาษณ์ในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแบบสั้น (Interception) เพื่อสอบถามความคิดเห็น จากคนจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว และแบบยาว (In-depth Interview) เพื่อทำความเข้าใจปัญหาในเชิงลึก

1

ความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนอาชีพ จากเกษตรประมงมาทำการท่องเที่ยว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ (Climate Change) และปัญหาการออกกฎระเบียบ IUU (Illegal Unreported and Unregulated Fishing) ของประเทศไทยที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรและประมงอย่างมาก ประกอบกับหลังจากประเทศเมียนมาร์เปิดประเทศ จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว โดย เดินทางผ่านเมืองระนองเข้าสู่เกาะต่างๆ ของเมียนมาร์ ส่งผลได้จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ในปี 2561 เพิ่มขึ้นถึง 1 ล้านคน ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพด้านการเกษตรและประมงหันมาสนใจการทำ ธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

Quote จากการสัมภาษณ์ (54 คน)
“ขายอาหารง่ายกว่า เลยเล็กทำประมง”
“คนที่กลับมาอยู่ระนองคือคนที่บ้านมีกิจการ”

คะแนนความพอใจ
จากแบบสอบถาม
(95 คน)

3.2/5

2

ความท้าทายระหว่างการอนุรักษ์ กับความต้องการพัฒนาพื้นที่ จากลักษณะภูมิประเทศของเมืองระนอง ที่มีแนวเทือกเขาที่ต่อเนื่องจากเทือกเขาตะนาวศรีวางตัวในทิศทางจากเหนือไปใต้ และลาดเอียงสู่ทะเลอันดามัน ทำให้เมืองระนองมีพื้นที่ราบที่สามารถพัฒนาได้ค่อนข้างจำกัด และจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทั้งประชาชน เมืองระนองและประชากรแฝง ส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนและป่าสงวนแห่งชาติ

Quote จากการสัมภาษณ์ (54 คน)
“บ้านอยู่สะพานปลา ไม่รู้จะโดนรื้อเมื่อไหร่”
“ระบบผังเมืองไม่ตรงกับสภาพจริง”

คะแนนความพอใจ
จากแบบสอบถาม
(95 คน)

3.4/5

3

ปัญหาขยะล้น กังขยะลงแหล่งน้ำ จากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทั้งประชาชนเมืองระนอง และประชากรแฝง นอกจากจะส่งผลกระทบต่อกรบุกรุกพื้นที่ป่าแล้ว ยังก่อให้เกิดปัญหาขยะล้นเมืองและ การทิ้งขยะลงแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมถึงการพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นจาก ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

Quote จากการสัมภาษณ์ (40 คน)
“พื้นที่ทิ้งขยะจะเต็มภายใน 2 ปี”
“พม่าทิ้งขยะมั่ว + อยู่กันแออัด”

คะแนนความพอใจ
จากแบบสอบถาม
(95 คน)

3.4/5

4

การท่องเที่ยวขาดการประชาสัมพันธ์จุดเด่น ระนองกลายเป็นทางผ่าน จากการศึกษาพฤติกรรม นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างชาติ เมืองระนองคือเมืองทางผ่านสู่การท่องเที่ยวเกาะต่างๆ ของประเทศ เมียนมา และทางผ่านสู่การท่องเที่ยวภาคใต้ ซึ่งเมืองระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกมาก ทั้งทางด้าน ประวัติศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งยังขาดการประชาสัมพันธ์และสร้างความน่าสนใจในการดึงดูด นักท่องเที่ยวให้เข้าเมืองระนอง

Quote จากการสัมภาษณ์ (40 คน)
“ระนองมีที่เที่ยวที่ไหนบ้างก็ไม่รู้เหมือนกัน” “ท่องเที่ยวชุมชนไม่รอดหรอก”
“มาระนองเพราะชอบธรรมชาติ กลัวระนองจะเลอะแบบปาย” “นั่งดูนทท.มาเยอะๆ สนุกดี”

คะแนนความพอใจ
จากแบบสอบถาม
(95 คน)

3.9/5

5

โครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอต่อความต้องการ การบริการทางการแพทย์ของเมืองระนองทั้ง สถานบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาล และบุคลากร ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรแฝงที่มีอยู่จำนวนมากและส่งผลกระทบต่อประชาชนเมืองระนองที่ต้องการการบริการทางการแพทย์เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ การขนส่งสาธารณะที่แม้มีปริมาณเพียงพอแต่ขาดการบริหารจัดการ และเส้นทางการให้บริการไม่ครอบคลุม ความต้องการของนักท่องเที่ยว

Quote จากการสัมภาษณ์ (40 คน)
“ภาครัฐเอื้อแต่พวกเดียวกัน” “โรงพยาบาลและหมอไม่พอ เพราะพม่ามาใช้บริการเยอะ ต้อง ไปรักษาที่สุราษฎร์ธานี” “ที่จอดรถในเมืองน้อย ลูกค้าเลยไม่มาเที่ยว”

คะแนนความพอใจ
จากแบบสอบถาม
(95 คน)

2.9/5

"เมืองสามารถตอบสนอง
ความต้องการของทุกคนได้
เมื่อเมืองถูกสร้างโดยทุกคน"

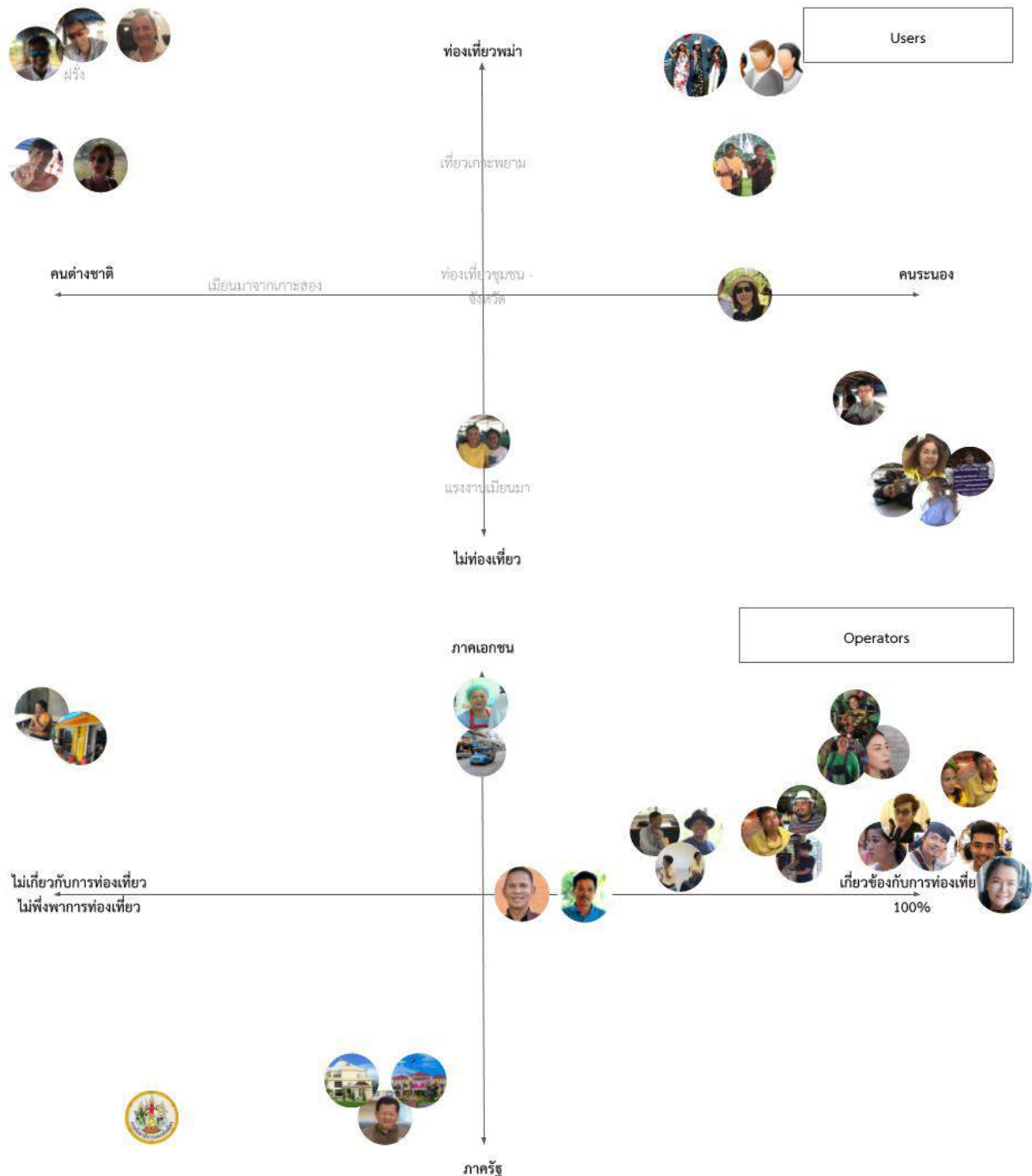
Jane Jacobs

(1916 - 2006)

นักคิดด้านการพัฒนาเมืองชาวอเมริกา - แคนาดา

Ranong's Persona

เมื่อทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา user โดยการลงสำรวจพื้นที่และการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการสร้างแผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการของเมือง (user) และผู้ให้บริการของเมือง (operator) เพื่อจัดกลุ่มและสร้างตัวละครสมมติ (Persona) ให้เป็นตัวแทนของประชากรในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย การสร้าง Persona นี้ เพื่อทำความเข้าใจปัญหาหรือความเจ็บปวด (pains) ความต้องการ (needs) แรงบันดาลใจ (motivation) และสิ่งที่คาดหวัง (gains) ซึ่งช่วยให้เราสามารถตีกรอบปัญหาและความต้องการของ User ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

คณะทำงานฯ ได้สร้างตัวละครสมมติด้วยการจัดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามมิติต่างๆ ได้แก่ 1. การเป็นผู้ให้บริการ (หน่วยงานภาครัฐและเอกชน) - ผู้รับบริการ (ประชาชนและนักท่องเที่ยว) 2. ความเกี่ยวข้อง - ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 3. ความเป็นคนพื้นที่ - เป็นคนนอกพื้นที่ และ 4. กิจกรรมที่ทำในเมืองเป็นการท่องเที่ยว - ไม่ใช่การท่องเที่ยว จากการระดมความคิดดังกล่าว สามารถสร้างตัวละครสมมติได้ 3 กลุ่ม 8 ตัวละคร ได้แก่ กลุ่มผู้ให้บริการ (The Operators) กลุ่มนักท่องเที่ยว (The Locals) และกลุ่มนักท่องเที่ยว (The Tourists) มีรายละเอียดดังนี้

คนระนองพูดว่าอะไร

กลุ่มข้าราชการในเมืองที่เน้นการทำงานเพื่อสร้างผลงาน ค่อนข้างจะทำงานเรื่อยๆ ไม่ค่อยพอใจกับปัญหาการขาดงบประมาณ ระเบียบราชการที่ติดขัดและขัดข้อง รวมถึงการไม่ประสานงานระหว่างหน่วยงาน มีความต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ ครู วิศวกร มาช่วยงาน รวมถึงการขอเพิ่มงบประมาณ การปรับปรุงกฎหมาย และสร้างการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

The Ruler

กลุ่มผู้ให้บริการ

กลุ่มที่มีเครือข่ายและธุรกิจเชื่อมโยงหลายภาคส่วนของเมืองระนอง มีความต้องการขยายกิจการและเพิ่มความมั่งคั่งจากการทำธุรกิจ มักมีข้อกังวลในด้านกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดต่อธุรกิจ อุปสรรคทางกฎหมายที่กำหนดไม่ให้แรงงานต่างชาติทำงานเฉพาะบางอย่าง เช่น โกดังน้ำผึ้งเมียนมาต้องเป็นชาวเมียนมา เป็นต้น จึงมีความต้องการที่จะลดข้อจำกัดในการสร้างธุรกิจให้เติบโต ต้องการการสนับสนุนทั้งทางตรงและอ้อมจากภาครัฐ เครือข่ายทางธุรกิจ ที่ดินกรรมสิทธิ์ที่หายากในระนอง รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในการออกใบอนุญาตผ่านแดน

The Hungry Richboy

กลุ่มผู้ให้บริการ

กลุ่มนักธุรกิจรายย่อยในเมืองที่มีความกระตือรือร้น ไม่มีช่องทางในการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐมากเท่าธุรกิจรายใหญ่ ไม่มีอำนาจต่อรอง และได้รับส่วนแบ่งจากการท่องเที่ยวไม่มากนัก กลุ่มนี้จึงต้องการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยว การสนับสนุนจากรัฐอย่างต่อเนื่อง การเงินและการฝึกอบรม อย่างไรก็ตาม กลุ่มนี้มีศักยภาพในการสร้างเครือข่ายระดับชุมชน จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการเป็นสะพานไปสู่ธุรกิจรายใหญ่ ซึ่งควรส่งเสริมเพื่อให้มีส่วนแบ่งรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น

The Enthusiast

กลุ่มผู้ให้บริการ

ร้านโชห่วยที่เป็นคนระนองดั้งเดิม ซึ่งเป็นแหล่งการค้าและแหล่งเศรษฐกิจเดิมของเมืองระนองที่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวโดยตรง ทั้งต้องแข่งขันกับผู้ค้าหน้าใหม่ และ modern trade มีความต้องการระบบเศรษฐกิจที่ดี มีการส่งเสริมธุรกิจ SMEs เพื่อที่จะมีรายได้ที่เพียงพอ แข่งขันได้ และต้องการบริการจากรัฐที่มีประสิทธิภาพ เช่น สาธารณสุข การศึกษา ความปลอดภัย โดยอยากให้ภาครัฐเพิ่มงบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

Mom and Pop Store

กลุ่มคนท้องถิ่น

กลุ่มประชาชนเมืองระนองดั้งเดิมที่ชอบความเรียบง่าย สบายๆ มีอาชีพที่เลี้ยงตนเองได้อยู่แล้ว ไม่ดิ้นรนในการหาเงินและพอใจกับชีวิตที่มีอยู่ มีความต้องการในเรื่องของการรักษาพยาบาล และการแก้ปัญหาด้านขยะและสิ่งแวดล้อม

Go Chill & Ji Slow

กลุ่มคนท้องถิ่น

กลุ่มแรงงานชาวเมียนมาที่เป็นแรงงานหลักของจังหวัด มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจในภาคการประมงและโรงงานของจังหวัดอย่างมาก ได้เข้ามาอาศัยและทำงานในจังหวัดระนองเป็นเวลานานแล้วเพื่อส่งรายได้กลับไปเลี้ยงครอบครัวที่บ้าน มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนที่ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมของตนเอง เช่น การทำบุญไหว้พระตามประเพณีแบบมอญ เป็นต้น หลายคนอยากตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย อย่างถาวร ลูกหลานของคนกลุ่มนี้ไม่น้อยมีความหวังที่จะได้สัญชาติไทย เพื่อให้มีโอกาสประกอบอาชีพได้มากขึ้น

กลุ่มแรงงานเหล่านี้มีความต้องการงานที่ดี นายจ้างที่ดี การเข้าถึงระบบการรักษาพยาบาลและการศึกษารวมถึงคนกลางที่ช่วยประสานงานเมื่อมีข้อติดขัดด้านกฎหมายและการขอสัญชาติ

Maung Htay

กลุ่มคนท้องถิ่น

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเมืองระนองในฐานะเมืองทางผ่านไปจังหวัดอื่นๆ หรือจุดหมาย เช่น เกาะพยามหรือประเทศเมียนมา นิยมเที่ยวตามเทศกาล ตามกระแสหรือตามกำลังทรัพย์ หลายคนมาถึงก่อนจึงค่อยค้นหาสถานที่ท่องเที่ยว ไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน จึงเป็นลักษณะของนักท่องเที่ยวที่อยากรู้อยากเห็น แต่ก็มีความกังวลกับค่าใช้จ่ายอยู่บ้าง เนื่องจากการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ยังไม่เป็นระบบ มีความต้องการข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว การเดินทางและบริการที่มีคุณภาพ ข้อมูลระเบียบการผ่านแดน และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม จึงมีศักยภาพที่จะเป็นลูกค้าของชุมชนได้

The New Explorer

กลุ่มนักท่องเที่ยว

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมพักผ่อนระยะยาว ชอบแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์และยังไม่มีที่นิยม มีความผูกพันกับสถานที่ นิยมกลับมาต่อเนื่องทุกปี เป็นกลุ่มคนที่เน้นการช่วยเหลือตนเอง มีวินัยและรับผิดชอบต่องานที่ไปเยือน แต่ก็มีกังวลต่อกฎระเบียบที่ยังยาก และการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ใส่ใจการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หากที่เที่ยวนั้นเริ่มเป็นที่นิยม ก็จะหาที่ใหม่ๆ ต่อไป มีกิจกรรมที่ชอบทำชัดเจน เช่น การดำน้ำ เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาวตะวันตกที่มีอายุ 30-65 ปี คนกลุ่มนี้จึงมีความต้องการข้อมูลการเดินทางในพื้นที่ ระเบียบขั้นตอนและที่ดำเนินการด้วยตนเองได้ สถานที่ท่องเที่ยวที่มีสภาพและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม มีความสะอาดและปลอดภัย ซึ่งกลุ่มนี้ เป็นนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง

The Migratory Bird

กลุ่มนักท่องเที่ยว

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

นอกจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาและค้นหาแนวทางการพัฒนาเมืองจากหลากหลายแนวคิด คณะทำงานฯ ได้ขอสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาเมืองจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาเมือง ด้านภูมิสถาปัตยกรรม จนถึงด้านธุรกิจการท่องเที่ยว

- ▶ นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มพฤติกรรมที่จะท่องเที่ยวเองมากขึ้น การไปเมืองใหญ่จึงง่ายกว่าและใช้เวลาตัดสินใจสั้นลง
- ▶ ไม่เชื่อว่าควรพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวแต่เชื่อว่าควรปล่อยไปตามตลาด ที่ผ่านมาการท่องเที่ยวชุมชนมักถูกผลักดันโดยรัฐ ไม่ได้เกิดจากตนเอง บางที่ไม่ค่อยยอมรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก แต่ก็ไม่พร้อมที่จะรับกลุ่มใหญ่เกินไป จึงขาดศักยภาพ หากนักท่องเที่ยวล้นก็จะกระทบต่อวิถีดั้งเดิม ปัญหาการท่องเที่ยวชุมชนเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างรวมถึงกฎหมายที่เน้นกำกับมากกว่าเกื้อกูลธุรกิจ
- ▶ ที่ผ่านมายังไม่เคยมีนักท่องเที่ยวใช้บริการ Take Me Tour ในจังหวัดระนอง
- ▶ การสร้างสตอร์และกิจกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับระนอง เพื่อสร้างความแตกต่างจากจังหวัดอื่น อาจเจาะตลาดมีความต้องการเฉพาะ
- ▶ หากต้องการลูกค้าต่างชาติ ควรมีทรัพยากรพร้อมมากกว่านี้ เช่น คนในเมืองพูดภาษาอังกฤษได้ ข้อมูลต่างๆ และป้ายบอกทางที่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

คุณบพพล อนุกุลวิทยา

COO Take Me Tour
ผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจท่องเที่ยว Travel Tech Startup

- ▶ การพัฒนาเมืองรองควรเน้นการวิเคราะห์ความต้องการตลาดจากเดิมที่เน้นจุดขายของพื้นที่
- ▶ อาจใช้การทำ Scenario Analysis ซึ่งมีจุดแข็งในการศึกษาความต้องการของคนและรับมือกับอนาคตที่ไม่ต้องการให้เกิด โดยควรมีวิธีสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้คนทั่วไปเห็นภาพด้วย เพื่อเสนอต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและดูแลตอบรับ ผลที่ได้สามารถนำไปวางแผนต่อยอด ซึ่งการทำ scenario อาจทำให้เห็นว่า การท่องเที่ยวเต็มร้อยอาจไม่ใช่รูปแบบที่เหมาะสมกับเมืองระนอง
- ▶ ด้านข้อจำกัด การทำ Scenario Analysis เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและอาจพบกับปัจจัยที่นอกเหนือความคาดหมายได้
- ▶ งานขั้นสุดท้ายอาจทำเป็นแบบสอบถามรูปแบบของเมืองให้คนทั่วไปได้วิเคราะห์ให้ความเห็นก็ได้

อ.ดร.ณัฐพงศ์ พันธุ์น้อย

อาจารย์ประจำภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การมองภาพอนาคตของเมืองอาจมองให้เป็นเรื่องราวเฉพาะของระนอง เช่น เป็นเมืองชายแดนพม่า มีพื้นที่ชุ่มน้ำระดับโลก เป็นเมืองสุขภาพ เมืองเหมืองแร่เก่า หรือเมืองท่องเที่ยวไปกับฤดูฝนที่ยาวนาน เป็นต้น โดยไม่จำเป็นต้องมีรายได้จากแหล่งเดียว และไม่ควรมองตามใจ user มากเกินไป ควรชี้ให้เห็นความสำคัญของพื้นฐานเดิมและคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย อาจมองการพัฒนาเมืองเหมือนร่างกายที่มีอวัยวะต่างๆ ให้มีเอกลักษณ์และแข็งแรง และควรมองการพัฒนาให้เชื่อมโยงกับระดับประเทศและระดับโลก เพื่อเชื่อว่าเราสโคปปัญหาถูกทางหรือไม่

คุณกชกร วรอาคม

ภูมิสถาปนิกบริษัท Land Process จำกัด และผู้ออกแบบสวนจุฬา 100 ปี สะพานจักรยานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิสถาปัตยกรรมและการออกแบบเมือง (Urban Design)

ควรใช้ข้อมูลรายละเอียดทางสังคม อาทิ โครงสร้างประชากร จำนวนวัย แรงงาน ขนาดพื้นที่ เป็นองค์ประกอบในการวางแผนพัฒนาเมือง และออกแบบเมืองให้รองรับการท่องเที่ยวและรูปแบบอื่นๆ ที่หลากหลาย เช่น การเป็นเมืองวัฒนธรรมหรือเมืองเหมืองแร่เก่า ซึ่งอาจสอบถามจุดเด่นจุดด้อยที่ควรเสริมจากนักท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาเมืองให้เป็นขั้นตอนตามลำดับ ตั้งแต่ระดับขาดแคลน สู่ระดับเพียงพอ และสู่ความยั่งยืน และควรคำนึงถึงการออกแบบระบบขนส่งสาธารณะให้ทั่วถึง อยู่ได้ และมีความปลอดภัย

รศ.ดร.บรรณโสภณ วัชรวิชัย

กรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม และอาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการเคยศึกษาผังเมืองในพื้นที่เมืองเก่าระนอง พบว่า อาคารเก่ามีจำนวนน้อยและไม่ต่อเนื่องกัน ทำให้เมืองระนองไม่เป็นที่รู้จักเท่ากับเมืองเก่าอื่นๆ ในภาคใต้ โดยภาพรวม เมืองระนองค่อนข้างเงียบ-สงบ มีธรรมชาติและทะเลที่สวยงามที่รอการพัฒนา แต่ในเมืองเองก็มีปัญหาชุมชนแออัดชาวพม่าและเรื่องขยะ นักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งคือรถบรรทุกที่แวะพักระหว่างทาง ซึ่งอาจจัดการสร้างที่พักชั่วคราวราคาประหยัดก่อนก็ได้

ในการพัฒนา ระนองควรมีจุดยืนในการมองตนเอง โดยอาจเสนอ scenario อื่นนอกเหนือจากการท่องเที่ยวก็ได้ เช่น เมืองการค้า BIMSTEC เมืองสำหรับผู้เกษียณ เป็นต้น หากยอมรับว่าเป็นเมืองทางผ่านก็อาจสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ทั้งสถานบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ผังเมือง สนามบิน รวมถึงสร้างจุดหมายท่องเที่ยวหรือกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อสร้างจุดขาย

อ.ดร.ศัญฉวี หิรัญสาส์

อาจารย์ประจำ School of Global Studies มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ CEO บริษัท TSIS จำกัด มีประสบการณ์ทำงานพัฒนาเมืองในพื้นที่ จ.ระนอง

การทำห้องทดลองเชิงนโยบายด้านการพัฒนาเมือง เป็นรูปแบบการวิเคราะห์ที่ดีที่ไม่ควรจำกัดเพียงเมืองระนอง แต่ควรขยายผลไปยังเมืองอื่นๆ ในการวิเคราะห์จุดเด่นแต่ละจังหวัดที่ทำให้เกิดการลงทุน ปัจจัยความพร้อมด้านการลงทุน กลุ่มทุน หรือศักยภาพแรงงานในท้องถิ่น

คุณอุทัย แหวนทองคำ

ประธานสหภาพแรงงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา
Former Assistant Vice President (AVP) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

สร้างหลักการพัฒนาเมืองระนอง

การสร้างหลักการพัฒนาเมืองระนองที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการ เมื่อรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่ และการสัมภาษณ์ และทำความเข้าใจปัญหาจนตกผลึกแล้ว คณะทำงานฯ ได้เริ่มขั้นตอนการ Ideate จากการสร้างหลักการพัฒนาเมืองระนอง (guiding principles) ที่มีความสอดคล้องกับบริบท ความท้าทาย และความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 หลักการ ดังนี้

From Pain Points to Guiding Principles

1

ระนองต้องไม่ละต้นทุนทางธรรมชาติเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระยะสั้น เนื่องจากศักยภาพที่สำคัญที่สุดของระนองคือธรรมชาติที่ยังสมบูรณ์ มีพื้นที่ป่าต่อประชากรมากเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ อีกทั้งเป็นเหตุผลที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาระนอง ระนองจึงต้องรักษาและใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ทำลายธรรมชาติเพื่อผลประโยชน์ระยะสั้น

2

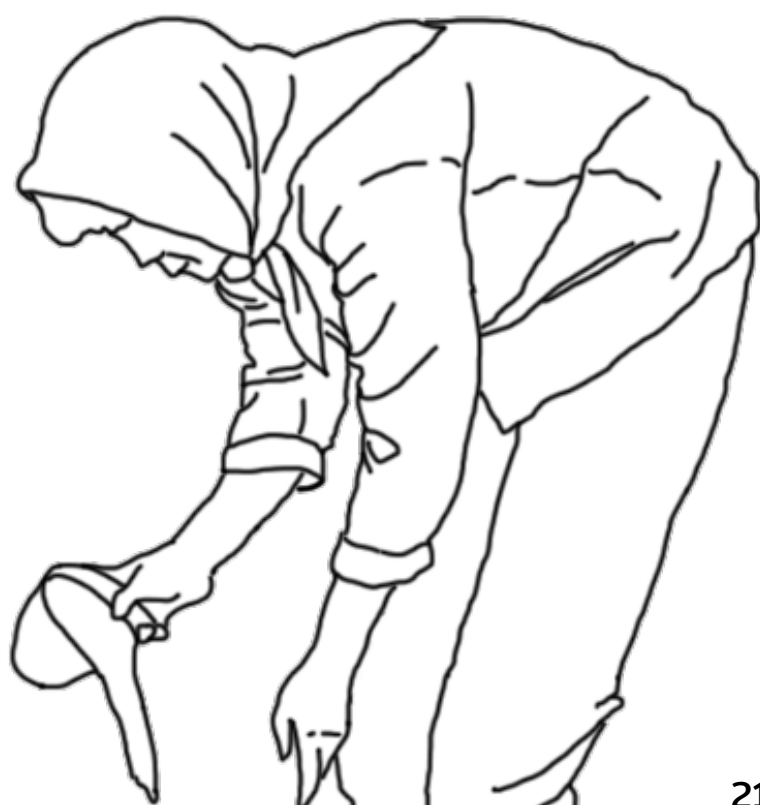
ระนองจะพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยจุดเด่นของระนอง ระนองเป็นจังหวัดที่มีจุดเด่นหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ป่าชายเลน ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ด้านสถานที่ท่องเที่ยว เช่น บ่อน้ำแร่ และด้านประวัติศาสตร์ เพียงแต่ขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องให้คนทั่วไปทราบ การพัฒนาเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวของระนองจึงต้องเน้นการพัฒนาจากจุดแข็งที่ระนองมี และหลีกเลี่ยงการพัฒนาอย่างไร้ทิศทางที่จะทำให้ระนองกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปที่ขาดเอกลักษณ์

3

ระนองจะพัฒนาเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากปัจจุบันระนองประสบปัญหาขยะล้น รวมถึงการทิ้งขยะลงแหล่งน้ำสาธารณะ การพัฒนาทางเศรษฐกิจอาจนำมาซึ่งจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนที่มากขึ้น แต่ก็หมายถึงจำนวนขยะและของเสียที่มากขึ้นด้วย เมื่อระนองประสบกับปัญหาการจัดการของเสียอยู่แล้ว การพัฒนาเศรษฐกิจจึงต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด

4

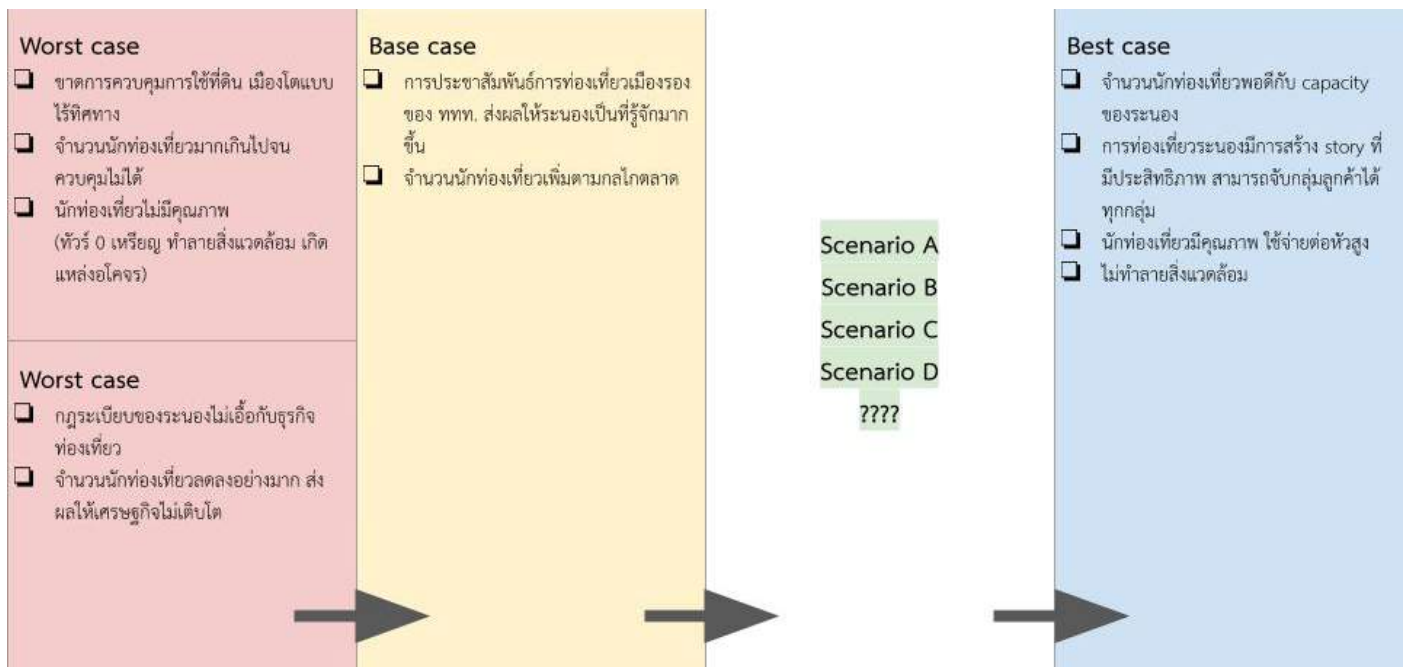
ระนองจะพัฒนาจังหวัดโดยคำนึงถึงโอกาสของคนทุกกลุ่ม ระนองเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ รวมถึงความหลากหลายด้านอายุจากการเริ่มเข้าสู่ความเป็นสังคมผู้สูงอายุ การพัฒนาระนองจึงต้องคำนึงถึงคนทุกกลุ่ม ให้สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้

สร้างภาพอนาคต (Scenario Analysis)

หลังจากที่ประเทศเมียนมาเริ่มเปิดประเทศในปี 2555 และมีแผนการที่จะพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณเกาะสอง ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังประเทศเมียนมาผ่านจังหวัดระนองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลจังหวัดระนองมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ในขณะที่ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการเติบโตดังกล่าว ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น และข้อจำกัดของที่ดินที่จะนำมาพัฒนา ดังนั้น การพัฒนาเมืองระนองในอนาคตจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยและผลกระทบเหล่านี้เป็นสำคัญ

การจัดทำ scenario สำหรับแนวทางการพัฒนาเมืองระนองในอนาคต เริ่มต้นโดยการใช้ข้อมูลพื้นฐาน pain point ของคนระนอง และความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน แรงงานต่างด้าว การท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อม เพื่อวิเคราะห์ถึงสถานการณ์และปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น รวมถึงการนำ insight ที่สำคัญมาใช้ในการสร้างภาพอนาคตที่เป็นไปได้ของเมืองระนอง (possible scenarios) จากปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาพอนาคตที่แตกต่างกัน ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยว ระยะเวลาพำนัก ค่าใช้จ่ายต่อคน รูปแบบการเดินทาง และลักษณะที่พัก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 scenario ที่สามารถอธิบายภาพอนาคตที่เป็นไปได้ในอีก 20 ปีข้างหน้า ทั้งนี้ Scenario ที่ถูกสร้างขึ้น คำนึงถึงการสื่อสารที่สามารถทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจถึงทิศทางการพัฒนาในอนาคตเป็นสำคัญ

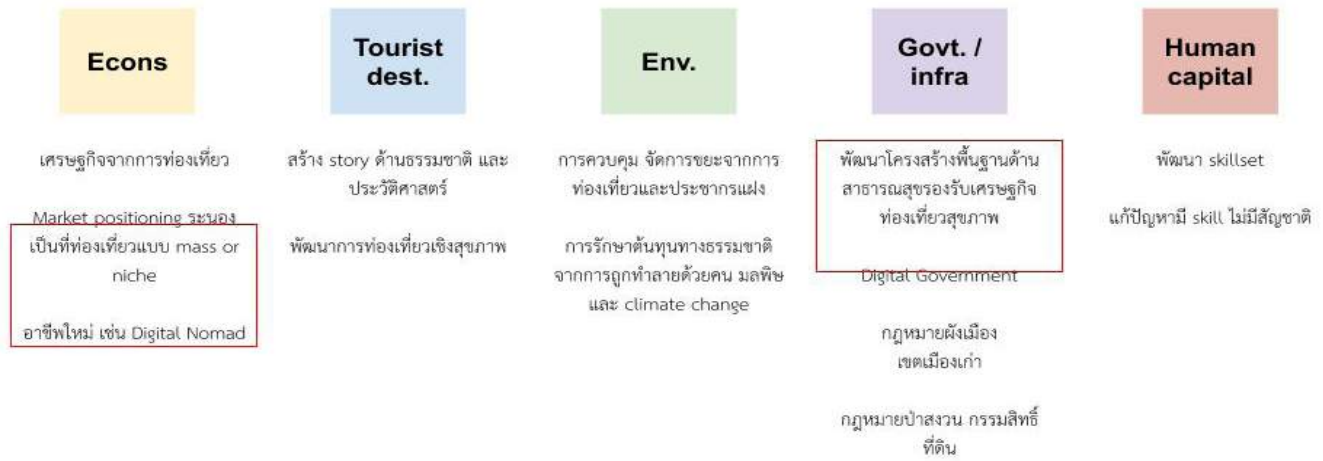

เราวิเคราะห์
ภาพอนาคต
เพื่อค้นหา
ภาพที่ดีที่สุด
ที่เป็นไปได้
ของเมือง
ระนอง

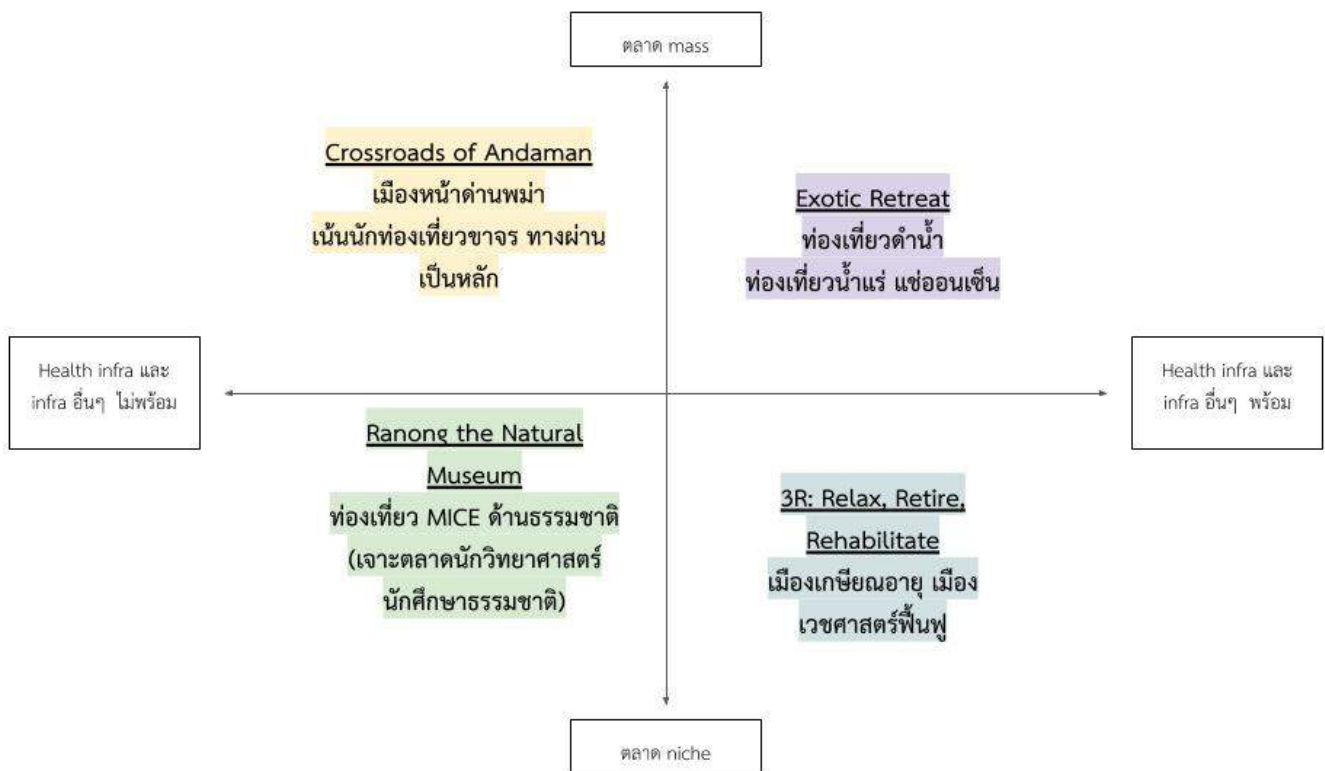
Worst Case (MASS) เน้นการพัฒนาเมืองให้มีแหล่งท่องเที่ยวและที่พักขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่มีเป้าหมายเดินทางไปประเทศเมียนมาเพื่อดำน้ำ ระยะเวลาพักจึงสั้นและมีค่าใช้จ่ายต่อหัวน้อย โดยอาจเป็นทัวร์ 0 เหรียญฯ ซึ่งระนองไม่ได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจแต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก รวมถึงเมืองอาจขยายตัวอย่างรวดเร็วและไร้ทิศทาง เนื่องจากต้องมีกิจกรรมและที่พักจำนวนมากเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด อีกทั้งยังต้องการการลงทุนจากภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก

Base Case จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามกลไกตลาดหรือสถานการณ์ปัจจุบัน จากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองรองของ ททท.

Best case (NICHE) นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ควบคุมได้ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีค่าใช้จ่ายต่อคนมากที่สุด และมีระยะเวลาพำนักที่นานขึ้น ในขณะที่การขยายตัวของเมืองระนองจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ซึ่งการพัฒนาระบบไปสู่ Best Case ค้นหาจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นกุญแจสำคัญ (key factors) สำหรับเมืองระนอง นั่นคือ (1) การใช้ศักยภาพและจุดแข็งของเมืองระนอง ได้แก่ ป่าชายเลนมรดกโลก ป่าสงวน และน้ำแร่ (2) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุขเพื่อด้อยอดจากการเป็นเมืองแห่งธรรมชาติเป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ และ (3) การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวจากจุดเด่นเพื่อเลือกลูกค้าที่ต้องการมาระนองจริงๆ

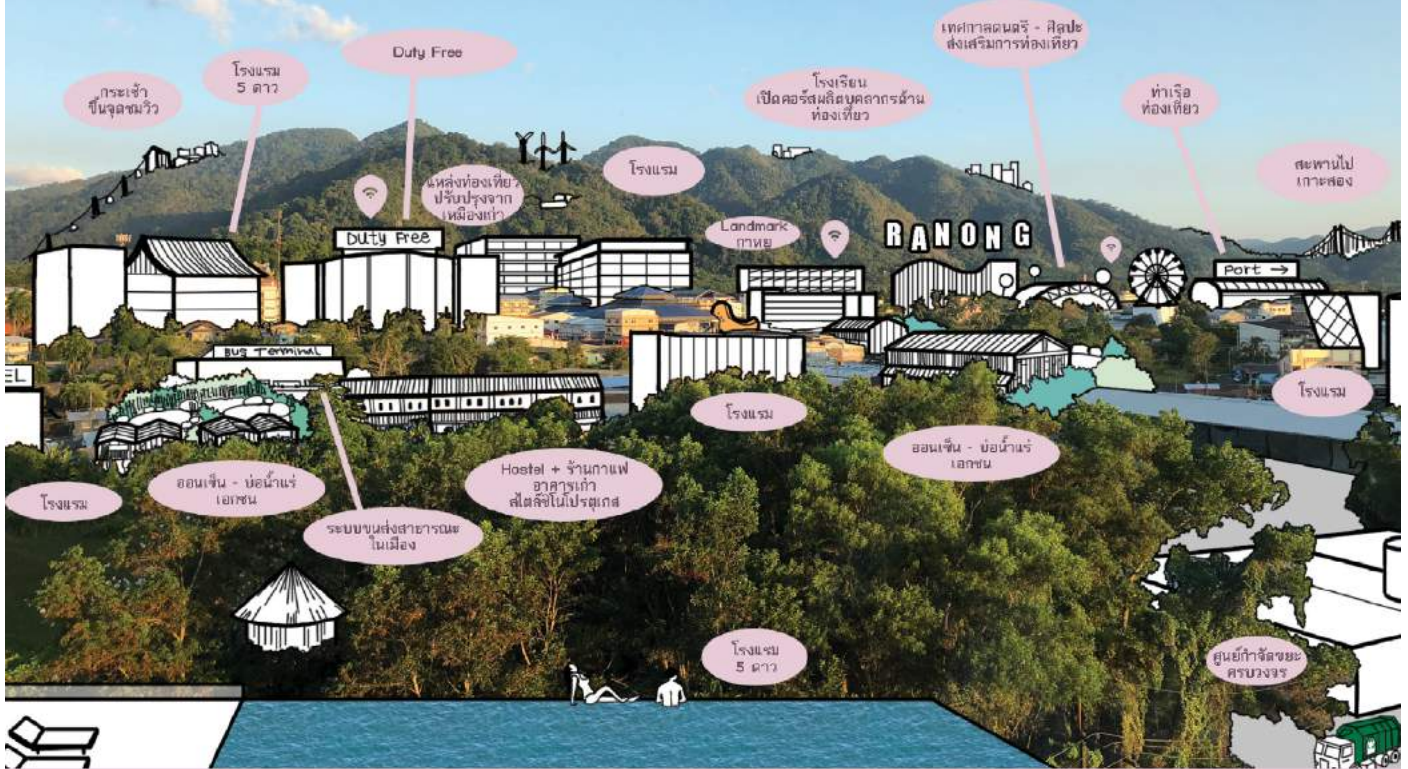
ภาพอนาคตแบบ Infographic

จากผลการวิเคราะห์ คณะทำงานได้พัฒนาภาพอนาคตเมืองระนอง (Scenario) ขึ้นมา 2 แนวทางใหญ่ๆ ได้แก่ ภาพที่ 1 ระบุเมืองท่องเที่ยววิถีชุมชน ซึ่งเน้นรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม อาทิ ครอบครัว คู่รัก แบ็คแพ็ค เป็นต้น แนวทางการพัฒนาจึงต้องมีที่พักและกิจกรรมที่หลากหลาย และ ภาพที่ 2 ระบุเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ ซึ่งเน้นจุดขายด้านธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ป่าชายเลน ภูเขา ทะเล น้ำตก พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ของระนอง เพื่อเชิญชวนให้ผู้สูงอายุ นักกีฬาที่ต้องการทำกายภาพบำบัด และกลุ่มผู้รักสุขภาพ มาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงกลุ่มนักศึกษาธรรมชาติ และนักวิทยาศาสตร์มาศึกษาธรรมชาติ หรือจัดประชุม พร้อมกับมาท่องเที่ยว การพัฒนาเพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าใหม่นี้ จึงต้องเน้นพัฒนาสาธารณสุข คุณภาพของบ่อน้ำแร่ จุดศึกษาธรรมชาติ และบ้านพักระยะยาว

ฉากทัศน์เมืองระนอง:

ระนองเมืองท่องเที่ยวขวัญใจมหาชน

“ระนอง เมืองท่องเที่ยวขวัญใจมหาชน กิจกรรมหลากหลาย
ดำเนินา แชน้ำแร่ กิจกรรมผาดโผน ผจญภัย ไปครั้งเดียวเที่ยวสองประเทศ”

ประโยชน์

- GPP ภาคการท่องเที่ยว
- จำนวนนักท่องเที่ยว
- ค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวต่อหัว

2562

คาดการณ์ 2582

เน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
บริการ และที่พักขนาดใหญ่
เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

ประชาชนได้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

! ความท้าทาย:

พื้นที่ป่าสงวน-ป่าชายเลน ความปลอดภัย
ต้องการแรงงานจำนวนมาก
การรักษาสภาพแวดล้อม การจัดการขยะ

ฉากทัศน์เมืองระนอง:

ระนองเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ

“พูดถึงระนองต้องพูดถึงธรรมชาติที่ยังสมบูรณ์

ป่าชายเลน ป่าสงวน ภูเขา ทะเล น้ำตก แม่น้ำ แดมยังมีวิถีชีวิต slow life

เหมาะกับการมาพักผ่อน ฟืนฟู่ร่างกาย และเกษียณอายุ”

ประโยชน์

➤ GPP ภาคการท่องเที่ยว
➤ จำนวนนักท่องเที่ยว
➤ ค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวต่อหัว

2562

คาดการณ์ 2582

GPP ท่องเที่ยว
4,700 ลบ.

GPP ท่องเที่ยว
18,175 ลบ.

1.07 ล้านคน
(2,000 บาท/คน)

1.6 ล้านคน
(4,600 บาท/คน)

➤ เน้นตลาดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม

ผู้สูงอายุ นักกีฬา นักศึกษา ธรรมชาติ นักวิทยาศาสตร์

➤ การต่อยอดจากพื้นฐานทรัพยากร (ป่าบก ป่าชายเลน แม่น้ำ ทะเล)

เน้นการพัฒนาสาธารณสุข ที่พักระยะยาว บ่อน้ำแร่ จุดศึกษาธรรมชาติ

ประชาชนได้ประโยชน์ด้านคุณภาพชีวิต

! ความท้าทาย: การประชาสัมพันธ์ ความต้องการในการลงทุน เพื่อบริการนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

แบบสอบถามความเห็นต่อภาพอนาคต

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ต่อภาพอนาคตของเมืองระนอง ในการศึกษาครั้งนี้จึงใช้แบบสอบถามออนไลน์สอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อภาพอนาคตเมืองระนอง (Ranong Scenarios) จำนวน 95 คน อาทิ กลุ่มข้าราชการ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองระนอง โดยแบบสอบถามมีทั้งลักษณะคำถามปลายเปิดและคำถามแบบ Rating Scale เพื่อสอบถามความพึงพอใจ 5 ระดับ จากระดับ 1 พอใจน้อยที่สุด ถึงระดับ 5 พอใจมากที่สุด ประกอบด้วยคำถาม 5 ส่วน แต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1

คำถามในส่วนนี้เป็นการสอบถามความพอใจต่อเมืองระนองในปัจจุบันในมิติด้านต่าง ๆ เช่น มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ระบบขนส่งสาธารณะ ความสะอาดสวยงามจากบริการภาครัฐ และการเติบโตทางเศรษฐกิจของเมืองระนอง (2.6 2.9 และ 3.2 คะแนน ตามลำดับ) ยังเป็นสิ่งที่ต้องปรับปรุงเป็นลำดับต้น ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการใช้ชีวิตในเมืองระนองและรู้สึกผูกพันกับเมืองระนองอยู่ในระดับสูงที่ 3.8 และ 4.5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน

ส่วนที่ 2

เมื่อพิจารณาภาพอนาคตเมืองระนองในแนวทางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ระนองสามารถพัฒนาไปเป็นเมืองท่องเที่ยวขวัญใจมหาชน อยู่ที่ 4.0 คะแนน โดยมีคะแนนความเหมาะสมกับเมืองระนอง ที่ 3.9 คะแนน และมีความพึงพอใจในแนวทางนี้ 3.9 คะแนน ซึ่งผู้ที่ชอบแนวทางที่ 1 ส่วนใหญ่เนื่องมาจากชอบที่แนวทางนี้มีการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมือง และจะทำให้สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

ส่วนที่ 3

และเมื่อพิจารณาภาพอนาคตเมืองระนองในแนวทางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ระนองสามารถพัฒนาไปเป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ อยู่ที่ 4.6 คะแนน โดยมีความเหมาะสมกับเมืองระนอง ที่ 4.6 คะแนน และมีความพึงพอใจในแนวทางนี้ 4.5 คะแนน ซึ่งผู้ที่ชอบแนวทางที่ 2 ส่วนใหญ่เนื่องมาจากแนวทางนี้เป็นการเปิดโอกาสให้สามารถนำทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นจุดเด่นของเมืองมาส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ รวมทั้งเป็นแนวทางที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและมีสุขภาพที่ดี และยังเป็นการรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคตได้อีกด้วย

ส่วนที่ 4

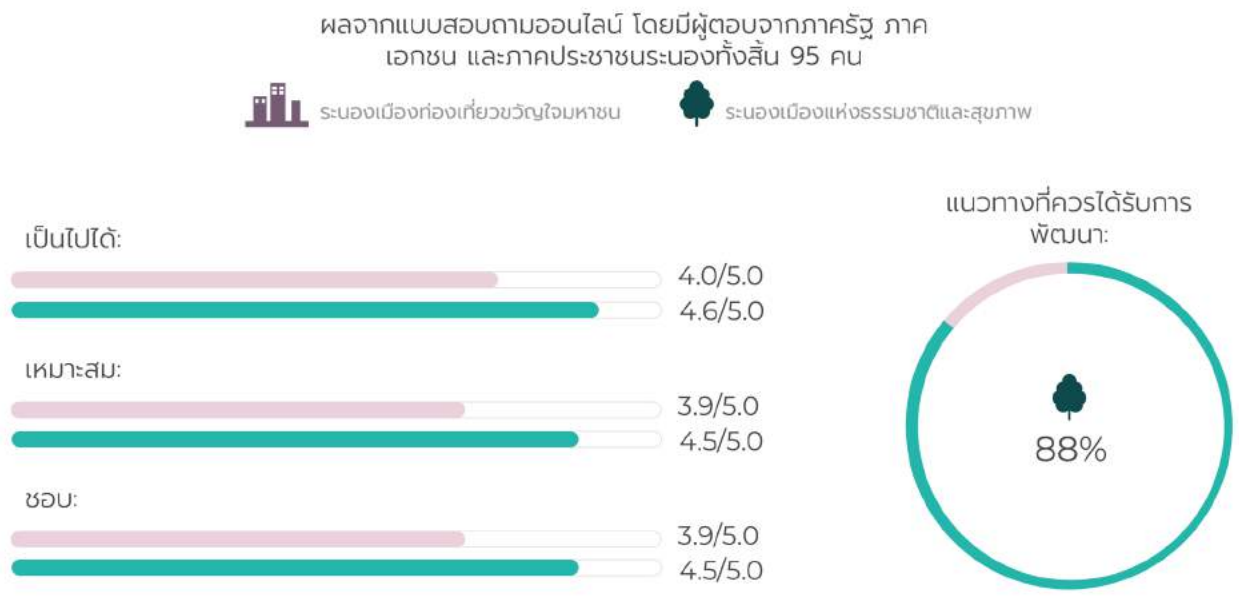
จากคำถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 จะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าเมืองระนองควรพัฒนาไปในแนวทางที่ 2 คือ เป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ ดังนั้น คำถามในส่วนนี้จึงเป็นคำถามเพื่อยืนยันอีกครั้งว่าถ้าจำเป็นต้องเลือกพัฒนาระนองไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง ควรเป็นเช่นใด ซึ่งผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 88 มีความเห็นว่าระนองควรพัฒนาไปในแนวทางที่ 2 ระนองเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ

ส่วนที่ 5

ในส่วนนี้เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้อาศัยหรือเคยอาศัยในระนอง (ร้อยละ 93) เป็นเพศชาย (ร้อยละ 66) มีอายุระหว่าง 36-45 ปี (ร้อยละ 38) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 54) และประกอบอาชีพรับราชการและธุรกิจด้านการท่องเที่ยว (ร้อยละ 56 และ 18 ตามลำดับ)

ผลจากแบบสอบถาม

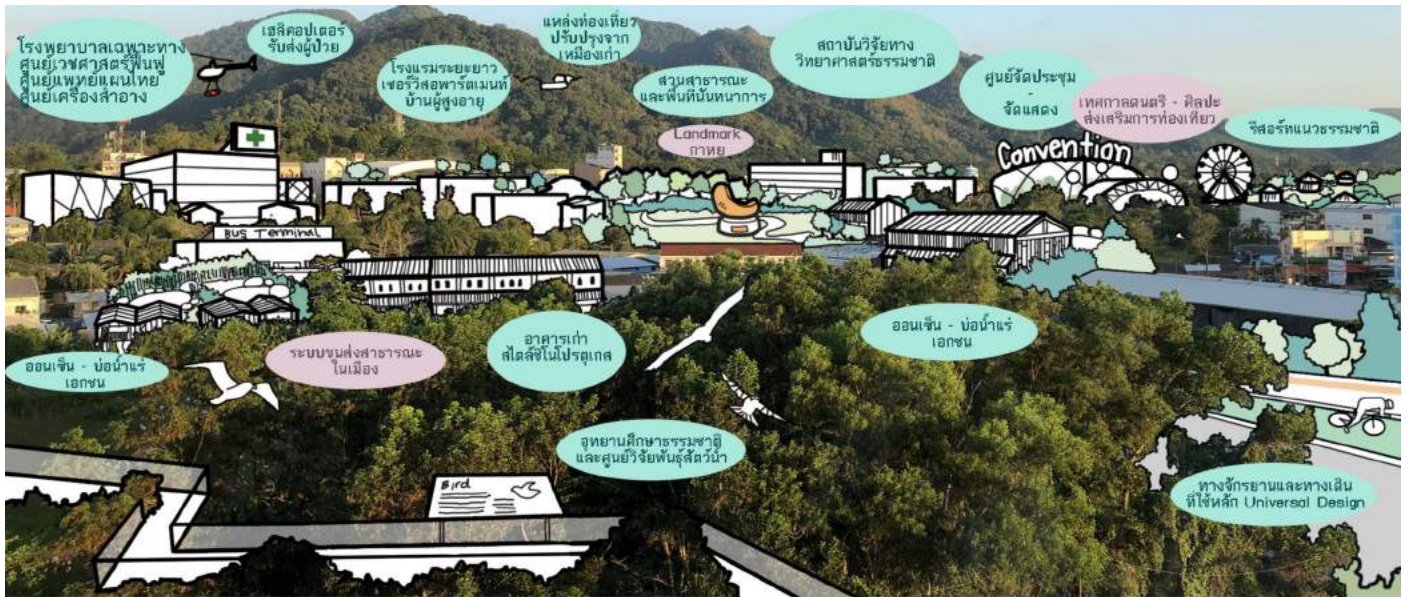
ผลจากแบบสอบถามทำให้ทราบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความผูกพันกับเมืองระนองและพอใจต่อการใช้ชีวิตในเมืองระนองอยู่ในระดับสูง แต่มีความพอใจกับมิติด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ว่าจะเป็นด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านระบบขนส่งสาธารณะของเมืองและความสะดวกสบายจากบริการภาครัฐที่ได้รับคะแนนความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะของเมืองระนองรวมถึงเพิ่มพัฒนาระบบการบริหารงานของภาครัฐ เช่น ด้านการศึกษา สาธารณสุข ไฟฟ้า ประปา การติดต่อราชการให้มีความสะดวกเพิ่มขึ้นด้วย

ในส่วนของภาพอนาคตของเมืองระนองที่ควรได้รับการพัฒนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 88 เห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ระนองควรได้รับการพัฒนาไปเป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ โดยมีคะแนนความชอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมมากกว่าการเป็นเมืองท่องเที่ยววิถีชุมชน เนื่องจากระนองเป็นเมืองมีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่ดี ทั้งอากาศบริสุทธิ์ พื้นที่ป่าชายเลน รวมถึงน้ำแร่จากธรรมชาติ ทำให้ระนองสามารถพัฒนาไปในแนวทางที่ 2 ได้ไม่ยากนัก ดังนั้น หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสามารถพัฒนาระนองให้เป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ เช่น จัดทำโครงการเพิ่มสวนสาธารณะและพื้นที่สันทนาการ พัฒนาเส้นทางจักรยานและทางเดินที่ใช้หลัก Universal Design สนับสนุนการประกอบธุรกิจออนเซ็นและบ่อน้ำแร่ของภาคเอกชน รวมถึงมีมาตรการส่งเสริมให้เอกชนสร้างรีสอร์ทแนวธรรมชาติมากขึ้นก็น่าจะทำให้เมืองระนองสามารถพัฒนาเป็นเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพได้อย่างแท้จริง

ภาพอนาคตที่ปรับปรุงแล้ว

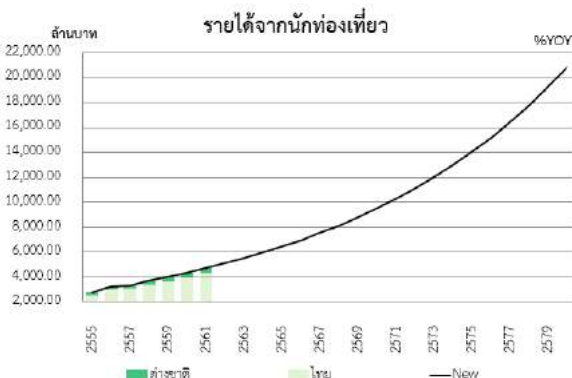
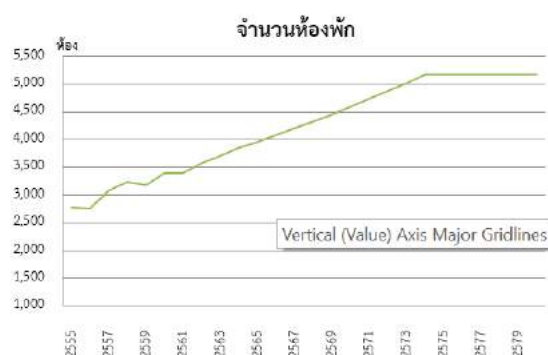
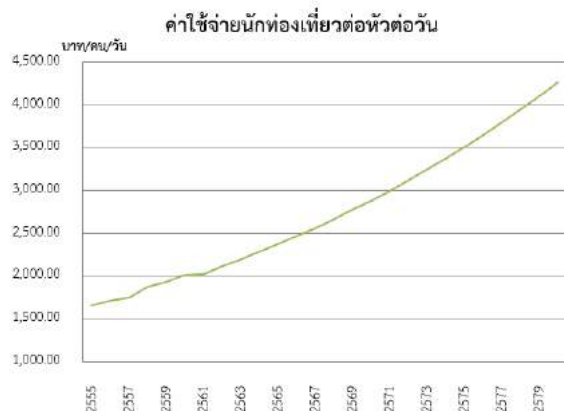
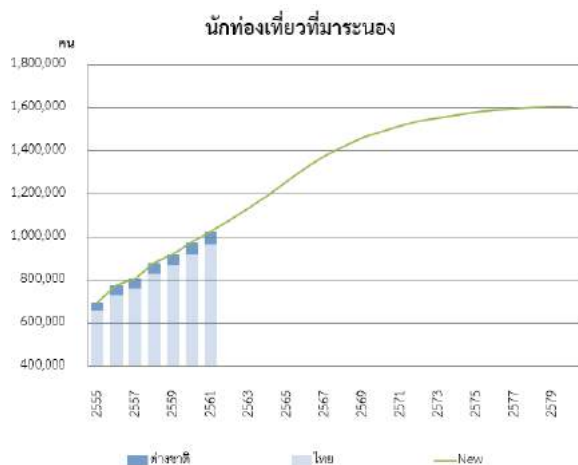

Output:
ภาพอนาคตที่ชาวระนองเลือก
(ระนองเมืองแห่งสุขภาพ และกิจกรรม)

องค์ประกอบที่เพิ่มเติม:

จากความเห็นจากแบบสอบถาม คณะทำงานฯ ได้พัฒนา scenario ใหม่ที่ได้รวมข้อดีของทั้ง 2 scenario เข้าด้วยกัน โดยยึดแนวทางระนองเมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพเป็นหลัก และเพิ่มเติมองค์ประกอบของระนองเมืองท่องเที่ยว ขวัญใจมหาชนซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าเป็นองค์ประกอบที่มีประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมในเมือง สถานที่ท่องเที่ยวและแลนด์มาร์คประจำเมือง และระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อให้ได้ภาพอนาคตที่ชาวระนองเลือก คือระนองเมืองสุขภาพและกิจกรรม

สร้างแนวทางการพัฒนาเมืองระนอง

ภาพอนาคตเมืองระนอง คือ เมืองแห่งธรรมชาติและสุขภาพ มีวิถีชีวิตแบบค่อยเป็นค่อยไป (slow life) สร้างสมดุลแห่งช่วงเวลาของชีวิตที่เรียบง่าย แต่ยังคงมีความสุขสบายและปลอดภัย เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนระยะยาว เพื่อฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาเมืองระนอง เพื่อเปลี่ยนผ่าน (transform) ไปสู่เมืองในภาพอนาคตดังกล่าว จึงควรตั้งอยู่บน หลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

ความยั่งยืน (sustainability) หมายถึงการคำนึงถึงขีดความสามารถของเมืองในการรองรับกิจกรรมต่างๆ และผลกระทบที่เกี่ยวข้องเนื่องจากกิจกรรมเหล่านั้น (carrying capacity)

การรวมคนทุกกลุ่ม (inclusiveness) หมายถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลและกลุ่มบุคคลที่หลากหลายเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน กำหนดทิศทาง และการใช้งบประมาณของเมือง รวมทั้งสามารถเข้าถึงบริการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

การฟื้นคืนสภาพ (resilience) หมายถึงการที่เมืองสามารถกลับเข้าสู่สภาวะปกติ ภายหลังเกิดเหตุภัยพิบัติ หรือภาวะวิกฤตรูปแบบต่างๆ

สร้างแรงจูงใจทางภาษี

สร้างแรงจูงใจทางภาษีสำหรับธุรกิจด้านสุขภาพ
พัฒนาเศรษฐกิจ Health and Herb

ส่งเสริมธุรกิจด้านสุขภาพ

ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวสำหรับคนรักสุขภาพ (อาหาร
คลีน วารีบำบัด น้ำแร่ การเดินป่า ฯลฯ)
พัฒนาบ้านพักระยะยาวและเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์
พัฒนาบ่อน้ำแร่เอกชนคุณภาพสูง
ทัวร์สุขภาพสำหรับคนทุกวัย

ควบคุมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม

ฟื้นฟูปะการังเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
มาตรการควบคุมขยะแบบเข้มงวด

สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์

สนับสนุนการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสมุนไพร
สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ

โครงสร้างพื้นฐานรองรับการ ท่องเที่ยวสุขภาพ

โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาล
บ้านพักคนชรา

14

แนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป

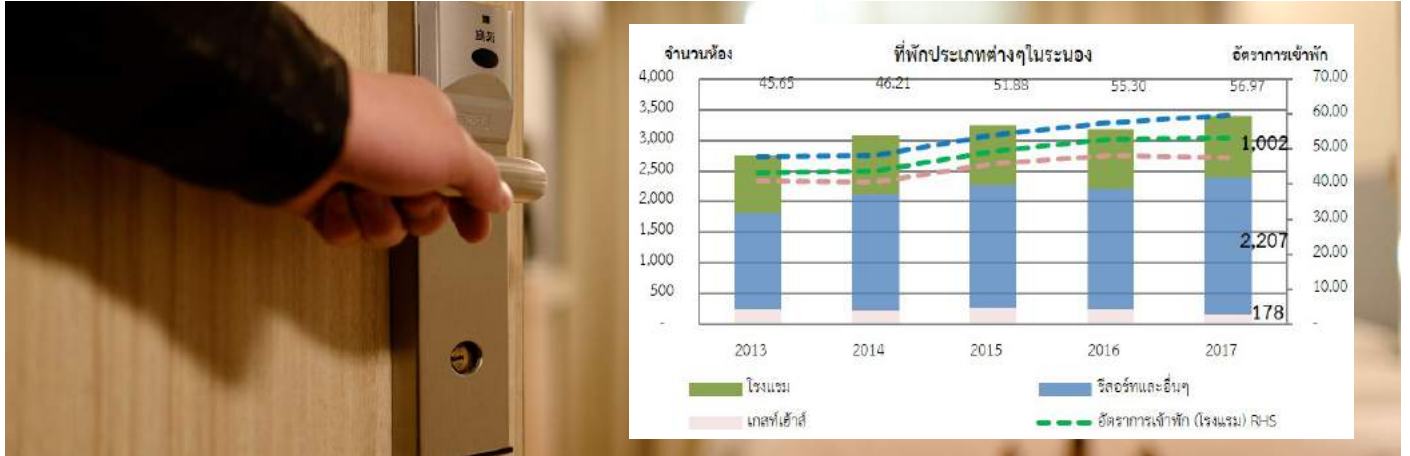
ภายใต้หลัก 3 ประการข้างต้น ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาเมืองระนองไปสู่สภาพอนาคตจึงประกอบด้วย

1. สร้างโอกาสในการพัฒนาเมืองระนองจากข้อจำกัดของสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ โดย
 - + ออกแบบเมืองให้มีการใช้ที่ดินอย่างชาญฉลาดและมีประสิทธิภาพ ด้วยแนวคิดเมืองกระชับและการใช้ประโยชน์แบบผสมผสาน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของเมือง เนื่องจากระนองมีพื้นที่ราบจำกัดและแวดล้อมไปด้วยภูเขา
 - + บำรุงรักษามรดกทางศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าของระนองให้ดำรงอยู่อย่างผสมผสานกลมกลืนกับอาคารและสิ่งก่อสร้างในปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
2. สร้างพันธมิตรในการบริหารจัดการเมืองระนองระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และประชาชน โดย
 - + ร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนในการก่อสร้างและดำเนินงานระบบกำจัดขยะและระบบบำบัดน้ำเสียที่ถูกต้องสุขาภิบาล เพื่อให้มีการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบครบวงจร
 - + ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลและองค์กร เพื่อลดปริมาณขยะและน้ำเสียตั้งแต่ต้นทางภายใต้แนวคิด 3R (Reduce – Reuse –Recycle) โดยมีภาคประชาสังคมเป็นกลไกในการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนและชุมชน
 - + รักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า โดยสร้างจิตสำนึกของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ในการเฝ้าระวังการลักลอบทำลาย ส่วนภาคเอกชนจัดกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (corporate social responsibility: CSR) เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อปกป้องระบบนิเวศป่าไม้และป่าชายเลนซึ่งเป็นมรดกโลก ให้คงอยู่หรือเพิ่มมากขึ้น
3. ส่งเสริมสถาบันการศึกษาในระนองและพื้นที่ใกล้เคียงในการศึกษาวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสมุนไพร เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ใช้วัตถุดิบและภูมิปัญญาของท้องถิ่น นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาเหล่านี้ต้องผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและในระนองได้อย่างเพียงพอ
4. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวในระนอง เพื่อให้ธุรกิจต่างๆ มีความร่วมมือ เกื้อหนุน เชื่อมโยงและเสริมกิจการซึ่งกันและกันอย่างครบวงจร (Commonality and Complementary) และก่อให้เกิดเป็นพลังของเครือข่ายธุรกิจท่องเที่ยวในระนองที่มีความหลากหลายและเข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ตัวอย่างโครงการทดลอง

โครงการศึกษาและทดสอบต่างๆ จะสามารถตอบโจทย์การพัฒนาตามกรอบ SEC ในเรื่องของการพัฒนาประตูสู่การท่องเที่ยวอ่าวไทยและอันดามัน การพัฒนาอุตสาหกรรมฐานชีวภาพและการแปรรูปเกษตรมูลค่าสูง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมวัฒนธรรม และการพัฒนาเมืองน่าอยู่

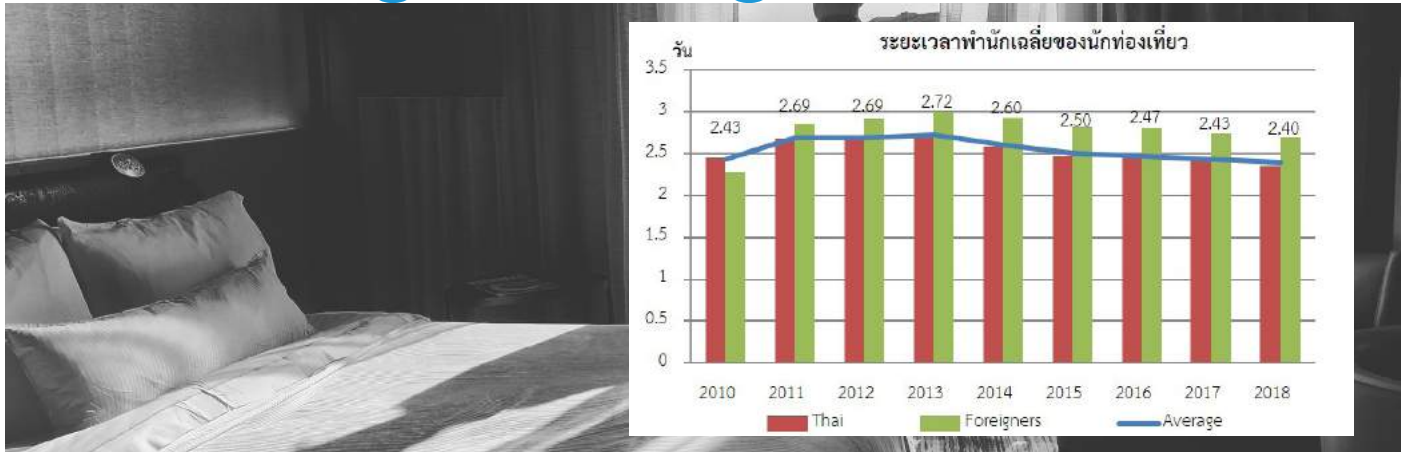
โครงการทดสอบอุปสงค์รูปแบบที่พักจากอัตราการเข้าพัก

ศึกษาอุปสงค์รูปแบบที่พักจากอัตราการเข้าพักที่พักระยะประเภท เพื่อส่งเสริมการพัฒนารูปแบบที่พักที่เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เนื่องจากที่ผ่านมาแม้ว่าจำนวนห้องพักโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ที่พักบางประเภท เช่น เกสต์เฮาส์กลับมีจำนวนและอัตราการเข้าพักเกสต์เฮาส์มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่รีสอร์ทซึ่งเป็นที่พักที่นิยมของนักท่องเที่ยวมีจำนวนและมีอัตราการเข้าพักเพิ่มขึ้น รวมถึงโรงแรมระดับกลาง (2- 3 ดาว) เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ทั้งนี้ ปัจจุบันระนองไม่มีโรงแรมระดับ 4-5 ดาว เนื่องจากมีราคาห้องพักที่สูงเกินความต้องการของตลาด ซึ่งหากมีการศึกษาอุปสงค์ของรูปแบบที่พักที่จะเกิดใหม่ในอนาคตมีความเหมาะสมกับความต้องการของตลาด อัตราการเข้าพักโดยรวมก็จะปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตอบโจทย์การ พัฒนา SEC:

2 Royal Coast & Andaman Route

4 Green, Culture, and Livable Cities

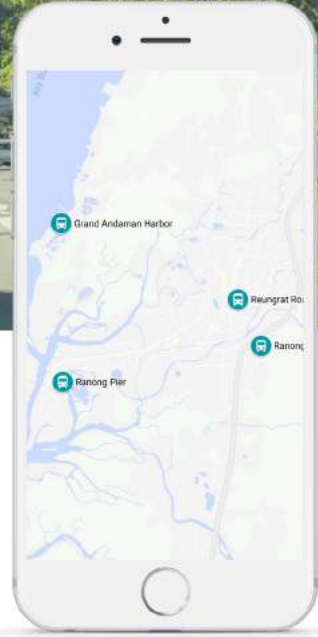
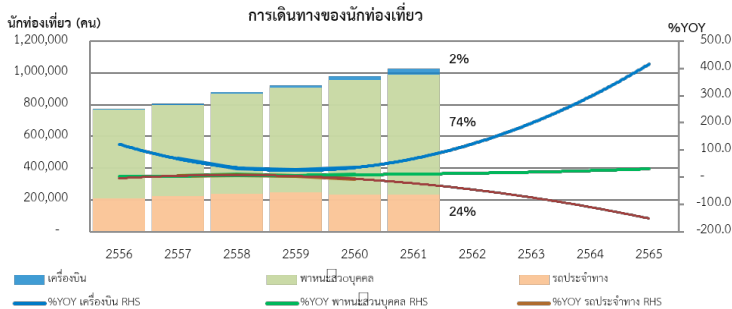
โครงการศึกษาระยะเวลาพำนักร (เมืองผ่าน หรือ Long Stay)

เพื่อศึกษาแนวทางการเปลี่ยนจากเมืองผ่าน (ระยะเวลาพำนักรสั้น) ไปสู่เมืองเป้าหมายการท่องเที่ยวที่แท้จริง มีระยะเวลาพำนักรนานขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาระยะเวลาพำนักรของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง เพราะกิจกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ทางฝั่งเมียนมาและฝั่งอ่าวไทย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้ระนองเป็นเพียงทางผ่านไปสู่อื่นๆ ดังนั้น หากระนองมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นหรือมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลให้ระยะเวลาพำนักรของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ตอบโจทย์การ พัฒนา SEC:

2 Royal Coast & Andaman Route

4 Green, Culture, and Livable Cities

โครงการทดสอบอุปสงค์สาธารณะ

ศึกษาความต้องการและสร้างอุปสงค์การใช้ระบบขนส่งสาธารณะในเมืองระนอง ด้วยการพัฒนาระบบข้อมูลการเดินทางและสถานที่สำคัญในเมือง และพัฒนาระบบแสดงตำแหน่งรถสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้บริการ เนื่องจากปัจจุบัน การเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาระนองเป็นการเดินทางโดยพาหนะส่วนบุคคล และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีความสะดวกและคล่องตัวในการเดินทาง ในขณะที่การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองระนองซึ่งครอบคลุมการเดินทางในเมืองและระหว่างอำเภอไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลการเดินทางที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังให้บริการเฉพาะเวลากลางวันและยังไม่มีมาตรฐานราคาและความปลอดภัยที่เพียงพอ

ตอบโจทย์การ พัฒนา SEC:

4 Green, Culture, and Livable Cities

โครงการเทศกาลดนตรีในป่าชายเลน

จัดเทศกาลดนตรีในป่าชายเลนเพื่อประชาสัมพันธ์จัดเด่นด้านธรรมชาติของระนอง อาทิ ป่าชายเลน RAMSAR Site บ่อน้ำแร่ น้ำตก เทือกเขาบรรทัด และแม่น้ำ เนื่องจากที่ผ่านมาระนองยังขาดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยว การจัดเทศกาลดนตรีในพื้นที่ที่ยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่ยังสมบูรณ์จะเป็นการส่งเสริมให้มีกิจกรรมในเมืองและเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ อย่างไรก็ตามกิจกรรมดังกล่าวจำเป็นต้องมีการควบคุมปริมาณขยะเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมา อีกทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตอบโจทย์การ พัฒนา SEC:

2 Royal Coast & Andaman Route

4 Green, Culture, and Livable Cities

โครงการพัฒนาเครื่องสำอางค์จากผลิตภัณฑ์ทางทะเล

พัฒนาเครื่องสำอางค์จากผลิตภัณฑ์ทางทะเลซึ่งเป็นจุดเด่นของจังหวัดเพื่อส่งเสริมการวิจัยต่อยอดจากฐานการผลิตเดิม เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าสร้างรายได้ให้กับประชาชน และประชาสัมพันธ์จุดเด่นของจังหวัดผ่านผลิตภัณฑ์ เนื่องจากระนอง มีผลผลิตสินค้าประมงคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งหมดของประเทศ ส่งผลให้มีอุตสาหกรรม ประมงแปรรูปมากมายในจังหวัด ซึ่งวัสดุเหลือทิ้งจากการผลิตสินค้าประมงแปรรูปส่วนใหญ่ อาทิ หนังกุ้ง ปลา กุ้ง ปลา ก้างปลา ถูกนำไปผลิตเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ซึ่งมีมูลค่าต่ำ ดังนั้น การนำวัสดุเหลือทิ้งจากการแปรรูปสินค้าประมงมา พัฒนาเป็น ส่วนประกอบของเครื่องสำอางค์ หรือยา ก็จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือทิ้งเหล่านี้ได้มากขึ้น ซึ่งมีงานวิจัยที่ระบุว่ากระบวนการผลิตนั้นสามารถทำได้ในระดับเล็กและมีต้นทุนไม่สูงมากนัก อย่างไรก็ตาม หากนำไป ผลิตยาหรือเวชภัณฑ์ก็จะต้องได้รับการรับรองเรื่องความปลอดภัยตามมาตรฐานสากลเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุด

ตอบโจทย์การ พัฒนา SEC:

2

Royal Coast & Andaman Route

3

Bio-based and Processed agrc. Products

4

Green, Culture, and Livable Cities

โครงการทดสอบการท่องเที่ยวแบบ Zero Waste

ทดสอบความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนด้วยการลดขยะที่ย่อยสลายยากที่เกิดจากการท่องเที่ยว เช่น กล่องโฟมใส่อาหาร ถังพลาสติก และของใช้ในโรงแรม เนื่องจากปัญหามลพิษจากขยะเป็นเรื่องสำคัญ ที่คนระนองต้องการให้แก้ไขปัญหา ปัจจุบันสำคัญอย่างหนึ่งของปัญหา คือการที่จังหวัดระนองไม่มีพื้นที่กำจัดขยะเป็นของตนเอง ดังนั้น การเติบโตในภาคการท่องเที่ยวของระนองจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ โครงการทดสอบการท่องเที่ยวแบบ Zero Waste จะสามารถทดสอบความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการขยะที่เกิดจากภาคการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

ตอบโจทย์การ พัฒนา SEC:

2

Royal Coast & Andaman Route

3

Bio-based and Processed agrc. Products

4

Green, Culture, and Livable Cities

